

WOX

Zo international- proof is Nijmegen

Het Hulpfonds helpt!

Het Hulpfonds biedt aan alle collega's van het umc en de universiteit financiële ondersteuning. Wij helpen met financieel advies, budgetbegeleiding en renteloze leningen.

Wil je meer informatie?

E-mail: info@hulpfondsradboud.nl | Telefoon: (024) 309 33 10 | www.hulpfondsradboud.nl

Radboud Universiteit

Radboudumc

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

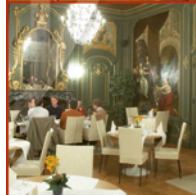
Faculty Club Huize Heyendael

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Kies een breder perspectief:

Maak een vliegende start als verzekeringsarts bij het UWV.

Lastig om een opleidings- of onderzoeksplek te vinden? Met jouw opleiding als basisarts heb je veel meer kansen dan je wellicht denkt. Verzekeringsarts is een beschermd specialisme met een eigen opleiding tot specialist. De grote uitdaging is dat je veel breder moet leren kijken dan diagnose en behandeling. Naast medische kennis gebruik je juridische en sociale expertise om te onderzoeken welke mogelijkheden iemand nog heeft om te functioneren. Jouw oordeel heeft vaak een enorme impact - niet alleen op de gezondheid, maar op het hele leven van een cliënt. Dat is nogal wat, maar de arbeidsvoorwaarden zijn dan ook ideaal. Reken op een heel goed salaris, training on the job en geen onmogelijke werktijden. Zo blijft er genoeg ruimte voor jezelf.

Hasret Aydemir
verzekeringsarts
in opleiding

Kijk je graag verder dan diagnose en behandeling?

Kijk op brederperspectief.nl

THE ENGLISH EDITION OF THIS MAGAZINE CAN BE FOUND IN THE GLOBAL LOUNGE ON CAMPUS. OR CHECK WWW.VOXWEB.NL

VOX NR. 02 09/2018 INHOUD

P. 6 / ELKE ZEVENDE STUDENT KOMT UIT HET BUITENLAND / Is dat niet wat veel?

P. 10 / IS DE STAD KLAAR VOOR DE INTERNATIONALS? / Op stap met vier EU-studenten

P. 14 / HIER DUURT DE HERFST LANGER DAN IN SINT-PETERSBURG / Drie internationale stellen over het werkende leven in de Waalstad

P. 18 / WAAR VERTREKKEN AL DIE INTERNATIONALS AFGESTUDEERDEN HEEN? / De Randstad is aantrekkelijker dan Nijmegen

P. 26 / EEN STUKJE HEIMAT IN DE ALDI / Drie portretten

P. 30 / HET VERLANGEN NAAR NEDERLANDSE VRIENDEN / Integreren blijkt een hele toer

P. 38 / WAT IS MEDEZEGGENSCHAP IN HET ENGELS? / Veel discussies en papierwerk zijn nog in het Nederlands

EN VERDER / P. 4 / **KORTAF /** P. 24 / **WETENSCHAP** P. 36 / **WONEN IN KRANENBURG /** P. 40 / **LUCY'S LAW** P. 42 / **PUNT /** P. 43 / **OPINIE /** P. 44 / **CULTUUR** P. 47 / **HET GEDICHT /**

P. 6

P. 10

P. 14

P. 18

P. 26

ILLUSTRATIE COVER: JEROEN MURRÉ

REDACTIE NEEL

MENGEN

“Ons huis zou voor mijn gevoel net zo goed in Australië of China kunnen staan”, zegt de Deense student Klaus Asbjørn Madsen op pagina 31 van deze Vox. “Hij heeft gewoon niks met Nederland te maken.”

De student planologie is teleurgesteld in Nijmegen. Hij kwam terecht in een mentorgroep én een huis met alleen maar internationale studenten, er was geen Nederlander te bekennen. En hij had nog wel de taal geleerd – elke week keek hij vanuit Denemarken *Zondag met Lubach* – om optimaal te kunnen mengen.

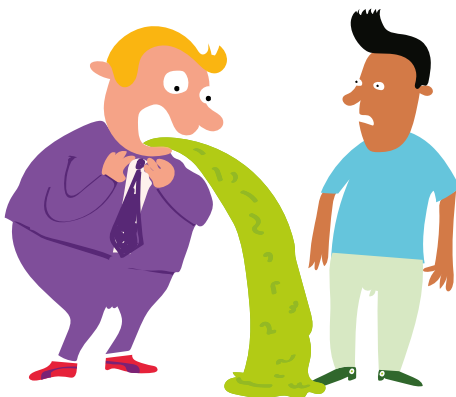
Madsen is niet de enige met deze ervaring. Studenten uit het buitenland snakken naar contact met Nederlanders. Inmiddels is een op de zeven eerstejaarsstudenten niet-Nederlands. Hoe kan het dat internationals nog steeds het gevoel hebben dat ze in Nijmegen apart worden gehouden?

Die vraag roept een andere vraag op: zijn campus en stad wel klaar voor zo veel studenten (en onderzoekers) uit andere delen van de wereld? Daarover gaat deze Vox. Uit cijfers blijkt dat het overgrote deel van de buitenlanders Nijmegen snel weer verlaat na de studie. Natuurkundehoogleraar Alexey Kimel uit Sint-Petersburg (pagina 16) is van plan voorlopig te blijven. Hij koestert de lange herfst in Nederland. Zijn oordeel over Nijmegen is uitgesproken positief: “De Radboud Universiteit is de beste plek om te werken.”

Annemarie Haverkamp
hoofdredacteur Vox

www.facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

**STUDENTENVERENIGINGEN
ZIJN NOG NEDERLANDSE
BOLWERKEN** P. 34

BOVEN HET MAAIVELD

STUDENTENVAKBOND AKKU

FOTO: TOM HESSELS

Nijmeegse studenten op de been krijgen is niet makkelijk, leert de (recente) geschiedenis. Toch verzamelden zich op 24 september ongeveer 150 studenten voor de aftrap van de WOinactie-week op het Erasmusplein. Dat is voor een groot deel te danken aan de leden van studentenvakbond AKKU: zij verspreidden flyers, maakten spandoeken en deelden rode vierkantjes – bij wijze van actiebuttons – uit aan studenten en medewerkers van de universiteit. “Onderwijs is niet voor de elite”, riep voorzitter Miranda van de Burgt in de microfoon. “We moeten de minister tot de orde roepen.” Haar woorden werden met luid applaus onthaald.

WAARVAN AKTE

“Het is onbedachtzaam om dit zo ronkend naar buiten te brengen, alsof dit het probleem alzheimer gaat oplossen.”

Marcel Olde Rikkert, hoogleraar Geriatrie, reageert op 17 september in de uitzending van Nieuwsuur op uitspraken van Charlotte Teunissen. De hoogleraar van het AMC zei dat er binnen een jaar een bloedtest is waarmee de ziekte van Alzheimer gemakkelijk is op te sporen. “Onzin”, zegt Olde Rikkert. En: “Een uitglijder van een jonge hoogleraar.”

IN HET NIEUWS

VOOR
DAGELIJKS
NIEUWS:
VOXWEB.NL

Aanwinst Op het Radboud Sportcentrum werd 11 september de nieuwe aanwinst van NEC, Mike Trésor Ndayishimiye, gepresenteerd. NEC koos de campus als locatie om de banden met de universiteit aan te halen. Hoewel NEC het Belgische talent als een unieke aankoop introduceerde, waren er maar weinig toeschouwers. Zelfs de aanwezige delegatie van studentenvoetbalvereniging FC Kunde moest toegeven eigenlijk nog nooit van de speler gehoord te hebben. Misschien droeg het tijdstip van half negen 's ochtends niet bij aan de opkomst.

FOTO: ROBIN JACOBI

Internationale studenten ontmoeten elkaar op de eerste Meet and Eat van dit studiejaar op 5 september. De bijeenkomst vond plaats in de Studentkerk en er kwamen zo'n vijftig internationale studenten op af.

FOTO: BOB FRANKEN

Voetbalclub NEC
presenteert
nieuwe aanwinst
op het Radboud
Sportcentrum.

Collegetijden 's Ochtends nog even snoozen is er niet meer bij. Voortaan beginnen de eerste colleges van de Radboud Universiteit om half negen in plaats van kwart voor negen. Reden: het spreiden van de ochtendspits. "Maar er is nog altijd geen plaats in de bus", merkte een student op. De veranderde collegetijden zullen voor sommige thuiswonende studenten nog wel even wennen zijn. "Opstaan om half zes is wel erg vroeg." Studenten van de HAN hebben meer geluk: hun colleges starten juist een kwartier later, om negen uur.

BSA Minister Van Engelshoven wil dat universiteiten voortaan een BSA van maximaal veertig studiepunten mogen eisen. Dat zorgde voor nogal wat ophef: 'Een pyrrusoverwinning voor studenten', schreef Radboud-socioloog Niels Spierings in een opiniestuk, omdat het de studiedruk later in de studie alsnog zal verhogen. Wilma de Koning, vicevoorzitter van de Radboud Universiteit, schreef in een column 'verbaasd, verbijsterd en geïrriteerd' te zijn door de plotselinge maatregel.

Smartphoneban Terwijl de discussie over een rookvrije campus nog gaande is, verkondigde rector Han van Krieken tijdens de opening van het academisch jaar ten strijde te trekken tegen de smartphone. Stress, verslaving en concentratieproblemen vormen voor hem de aanleiding om een balletje op te gooien over een mobieltjesvrije campus. Studenten lijken niet echt te porren om hun digitale vriend thuis te laten: "Studenten zijn volwassenen en je mag wel verwachten dat ze zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen studiegedrag", aldus een student tegen Vox.

Bright(safe)space Big Brightspace is watching you? De vervanger van Blackboard bleek een – niet geheel transparante – functie aan te bieden waarbij allerlei gegevens van studenten over hun studiegedrag in te zien zijn voor docenten. Handig, beargumenteerde Brightspace-projectleider Erik Reinders, want zo kunnen studenten individueel begeleid worden. Zorgelijk, vonden studenten Niek Steenhuis en Bas van der Zandt, want het systeem schendt de privacy van studenten. De functie is inmiddels uitgeschakeld.

Open Access Wetenschappers van de Radboud Universiteit zijn enthousiast: per 1 januari 2020 moeten alle publicaties die voortkomen uit financiering van de Nederlandse wetenschapsfinancier NWO verplicht in openaccesstijdschriften worden gepubliceerd. "Een heleboel laboratoria in opkomende landen die minder budget hebben, krijgen nu gemakkelijker toegang tot de nieuwste wetenschappelijke resultaten, zonder dat ze daar abonnementsgeld voor moeten betalen," reageerde een verheugde Theo Rasing, hoogleraar Experimentele natuurkunde.

Vleermuizen Bewoners van SSH&-complex Sterrenbosch kunnen 's nachts maar beter hun ramen sluiten. Wie dat niet doet, loopt het risico om 's ochtends een vleermuis in zijn kamer te vinden. Volgens complexbeheerder Gerie Verhoeven komt het nachtelijke bezoek vaker voor, maar hij noemt de vijf vleermuizen die een studente onlangs aantrof in haar kamer toch wel extreem.

STUDENT VAKER UIT

KOMT STEEDS ANDER LAND

De Radboud Universiteit is internationaler dan ooit. Een op de zeven eerstejaarsstudenten komt uit het buitenland. Ze kunnen kiezen uit dertien Engelstalige bacheloropleidingen. Mooi natuurlijk. Maar zijn het er niet een beetje veel?

Tekst: Annemarie Haverkamp en Martine Zuidweg
Illustraties: JeRoen Murré

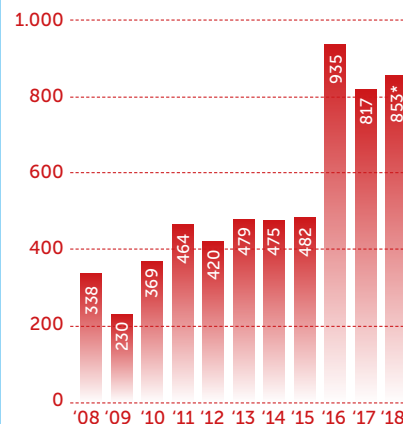
Loop over de campus en luister. Je hoort Engels praten, Duits, Spaans, soms Frans. Dat was tien jaar geleden nog wel anders. In 2016 maakte de internationalisering van de campus een sprong voorwaarts met zes nieuwe Engelstalige bachelors. Dat had meteen gevolgen voor het aantal internationale studenten in Nijmegen: opeens kwam een op de vijf nieuwe studenten uit het buitenland. Een jaar eerder was dat nog een op tien. Dit jaar verwacht de universiteit 853 internationale bachelorstudenten en 596 uitwisselingsstudenten. Van de studentenpopulatie als geheel is 10 procent internationaal.

Ook het aanbod Engelstalige bachelorprogramma's is verder gegroeid, het zijn er nu dertien. En dat aantal loopt snel op. In 2020 wil de bètafaculteit, koploper op dit gebied, al haar opleidingen in het Engels aanbieden. Het toegenomen aanbod van Engelstalige bachelors, met name die van psychologie, bracht de afgelopen jaren vooral meer Duitsers naar de Waalstad.

Niet iedereen juicht de toestroom van internationale studenten toe. In mei spraken de Nederlandse universiteiten (verenigd in de VSNU) af dat ze de ongebreidelde groei

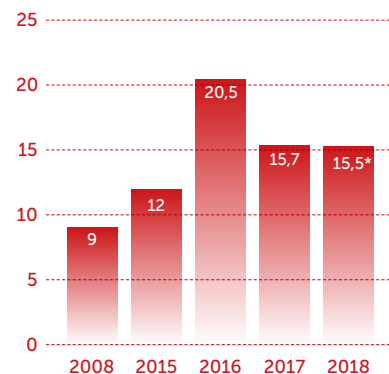
DE INTERNATIONALE STUDENT IN CIJFERS

AANTAL NIEUWE INTERNATIONALE STUDENTEN
peildatum 1 oktober

Dit is exclusief de grote groep uitwisselingsstudenten. In het studiejaar 2016-2017 waren er 954 nieuwe uitwisselingsstudenten.

PERCENTAGE NIEUWE INTERNATIONALE STUDENTEN
peildatum 1 oktober

De piek in 2016 komt door een enorme instroom bij Psychologie. Die instroom is gedaald vanwege de numerus fixus.

*definitieve cijfers 2018 nog niet bekend

van het aantal studenten de komende jaren gaan afremmen. En dan met name de buitenlandse aanwas, goed voor twee derde van de toename. Want: het overheidsbudget voor het hoger onderwijs groeit al jaren niet meer mee met de studentenaantallen, en dus blijft er per student steeds minder geld over. Dan komt de onderwijskwaliteit in gevaar.

De VSNU stuurde het akkoord naar onderwijsminister Ingrid van Engelshoven, die vervolgens in juni háár visie op internationalisering naar de Tweede Kamer stuurde. De minister moedigt daarin internationalisering aan, maar zegt ook oog te hebben voor de problemen. Ze deelt de zorgen over het niveau van het Engels in het onderwijs, de toegankelijkheid van opleidingen en het aanbieden van Engelstalige tracks als manier van universiteiten om snel geld te verdienen aan buitenlandse studenten.

Numerus fixus

De Nijmeegse psychologen schrokken zich twee jaar terug rot toen hun gloednieuwe Engelstalige opleiding honderden internationale studenten op de been bleek te brengen. En voerden snel een numerus fixus in voor het jaar daarop. Van

Engelshoven denkt na over manieren om internationale studenten te selecteren. Collegevoorzitter van de Universiteit van Amsterdam Karen Maex had de minister in haar nieuwjaarsrede al opgeroepen met 'instrumenten' te komen. Want, zei ze, collegezalen met 80 procent studenten uit Duitsland en China wil je niet. Selectie op basis van nationaliteit is in ieder geval uitgesloten, want dat staat gelijk aan

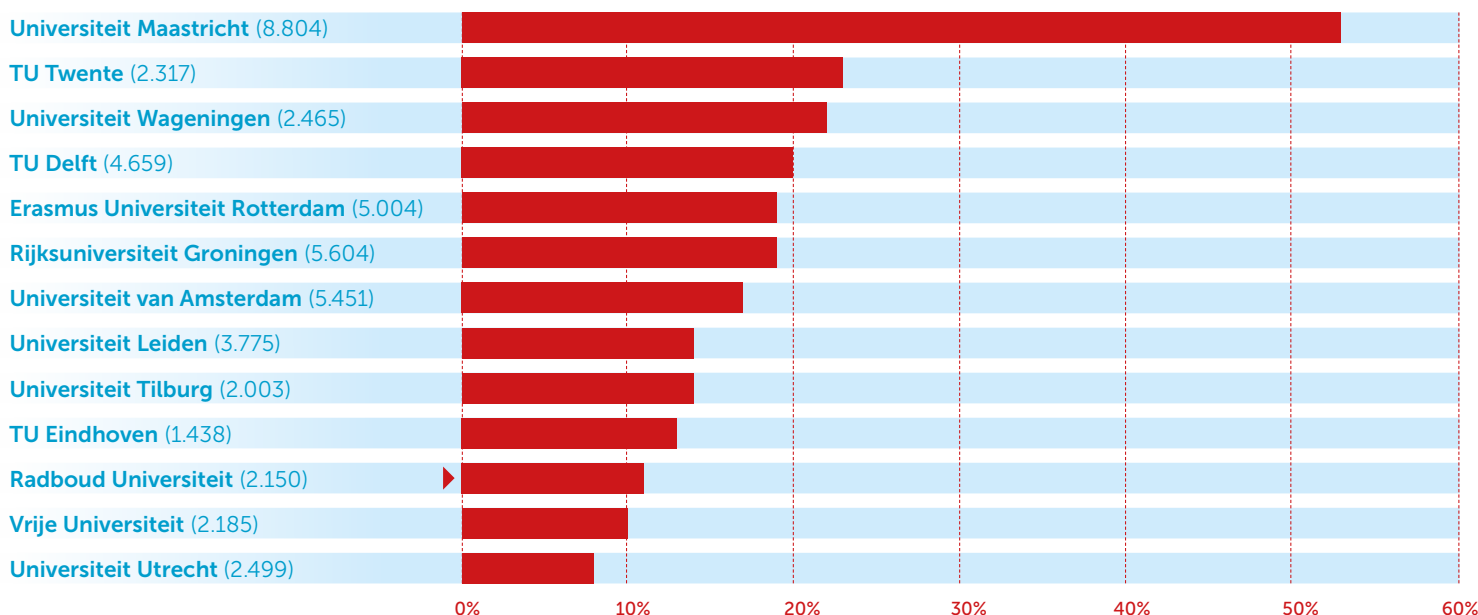
VERENGELSING

De keuze voor Engelstalig onderwijs moet een meerwaarde hebben, vindt minister van Onderwijs Van Engelshoven, anders kunnen opleidingen er beter niet aan beginnen.

Kort voordat de minister in juni haar visie gaf, werden de universiteiten van Twente en Maastricht aangeklaagd door de vereniging Beter Onderwijs Nederland (BON). De instellingen zouden 'veel schade aanbrengen' door onnodig studies in het Engels aan te bieden. De Nederlandse taalvaardigheid van studenten zou hierdoor niet bevorderd worden en dat was in strijd met de wet, stelde BON. De rechter oordeelde echter dat een verbod op Engelstalige opleidingen niet nodig was: universiteiten kunnen hier prima zelf over oordelen.

DE MINISTER DENKT NA OVER MANIEREN OM INTERNATIONALE STUDENTEN TE SELECTEREN

PERCENTAGE (T.O.V. VOLLEDIGE STUDENTENPOPULATIE) INTERNATIONALE STUDENTEN PER UNIVERSITEIT IN HET STUDIEJAAR 2017-2018 (aantal studenten tussen haakjes)

Is
Nijmegen
er klaar
voor?

**Loes Wolters (19), student
Grieks en Latijn en bewoner
van Vossenveld
(ruim 40 procent
internationale studenten)**

“Er wordt heel veel Engels gesproken op Vossenveld, waar ik woon. Er zijn veel Duitsers natuurlijk, maar ook Chinezen en Japanners. Ikzelf vind het geen enkel probleem. Ik ben een talenmens en houd er wel van om Engels te praten, of Duits of Frans. Ik kan mijn talen hier goed oefenen, haha.

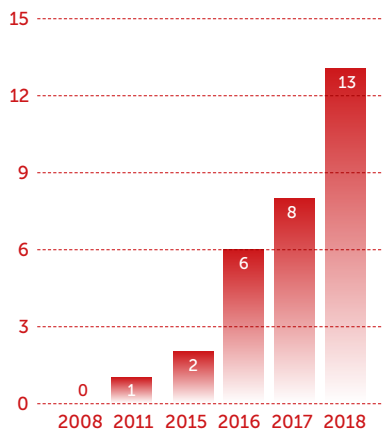
Er komen wel steeds méér buitenlandse studenten. Je merkt dat de huisvesting een probleem wordt. Ook voor Nederlandse studenten. Internationale studenten krijgen voorrang, daarover hoor je Nederlandse studenten wel eens mopperen.

Op onze gang woonden tot voor kort twee Duitse studenten, nu nog eentje. We doen best veel samen, zoals koken en uitgaan, en zij doen meestal gewoon mee.

Maar van mijn vrienden op andere gangen hoor ik dat de internationale studenten daar vaak teruggetrokken leven. Zeker op gangen waar de meerderheid van de bewoners Nederlands is. Ik ga ervan uit dat dat te maken heeft met de taalbarrière. Niet alle buitenlandse studenten spreken even goed Engels. Aziatische studenten bijvoorbeeld, ervaren denk ik best een cultuurschok als ze hier komen wonen. Dan ben je misschien eerder geneigd om op te trekken met je eigen groep. Die ken je, dat geeft houvast. Ik denk dat het wel goed zou zijn als er meer vermenging is. Maar je kunt zoiets niet opleggen als SSH& of als universiteit.”

AANTAL ENGELSTALIGE BACHELOROPLEIDINGEN

ENGELSTALIGE BACHELORS AAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT

- American Studies
- Arts and Culture Studies
- Artificial Intelligence
- Biology
- Business Administration
- Chemistry
- Computing Science
- Economics and Business Economics
- English Language and Culture
- International Business Communication
- Molecular Life Science
- Psychology
- Philosophy, Politics and Society

discriminatie. In Nijmegen zijn er inmiddels drie Engelstalige opleidingen met een numerus fixus: naast Psychology ook Artificial Intelligence en Biology.

Het probleem van de grote toestroom van buitenlandse studenten beperkt zich niet tot Nederland. In Denemarken kondigde de onderwijsminister onlangs aan de instroom te gaan beperken. Reden: te veel studenten ‘profiteren’ van het Deense – gratis – onderwijs, maar weten na afstuderen niet hoe snel ze moeten terugkeren naar hun thuisland. We spekken de arbeidsmarkt van andere EU-landen, zei de Deense minister in een persverklaring. De Denen gaan nu kijken welke internationale studenten na hun (Engelstalige) studie gauw weer vertrekken of werkloos worden. Voor die studies voeren ze een ‘arbeidsmarktfixus’ in.

In Nederland blijven afgestudeerde internationals wel nog even hangen, blijkt uit nieuwe cijfers van onderwijsorganisatie Nuffic. Een jaar na afstuderen woont 60 procent van de internationals nog in Nederland. Na vijf jaar is dat nog altijd 20 procent. Ter vergelijking: in Denemarken is het percentage blijvers na twee jaar 30 procent. Uit diezelfde Nuffic-cijfers blijkt echter dat internationals Nijmegen snel achter zich laten. Als ze na afstuderen in Nederland blijven, verhuizen Nijmeegse internationals snel naar de Randstad of naar een technische hub als Eindhoven. (Zie ook: pagina 21)

Tenten

In september bezetten Groningse studenten het Academiegebouw. Hun eisen: het universiteits-

bestuur moest met een (gratis) oplossing komen voor de internationale studenten die noodgedwongen in tenten sliepen, en diende zich uit te spreken tegen het huidige financieringssysteem. De universiteit had eerder al een brief verstuurd naar haar medewerkers met het verzoek een internationale student in huis te nemen.

Ook in Nijmegen kan de SSH& de vraag niet bijbenen. De studentenhuusvester heeft achthonderd nieuwe internationale studenten van woonruimte voorzien. Het betreft zogenaamde shortstay-accommodaties: kamers voor een jaar. Wie langer blijft, moet daarna zelf een reguliere kamer zoeken.

Het International Office heeft voor de resterende tweehonderd studenten woonruimte gevonden via de particuliere huurmarkt. “We werken daarvoor samen met private partijen, zoals Dornick BV van vastgoedman Ton Hendriks, Guesthouse Nijmegen en Bungalowpark de Zeven Heuvelen”, zegt hoofd International Office Wessel Meijer.

Zo’n nijpend kamertekort als in Groningen kent Nijmegen dus niet. “De groei van internationale studenten verloopt bij ons niet met grote schokken zoals in Groningen, Wageningen, Delft en Amsterdam”, zegt Meijer. “Dat maakt het gemakkelijker om erop in te spelen.”

Maar of Nijmegen klaar is voor al die internationale studenten, is nog maar de vraag. Vox neemt in dit nummer de proef op de som. ★

Is Nijmegen klaar voor zo veel internationals? Niet helemaal, blijkt tijdens een stads-wandeling met twee Spanjaarden en een Duitse en Franse student.

Tekst: Martine Zuidweg / Foto's: Erik van 't Hullenaar

THE QUEST FOR TH

Men neme twee jongemannen uit Barcelona en plaatse ze op de cosmetica-afdeling van de Nijmeegse HEMA. Op zoek naar worst, want ze hebben gehoord dat het een delicatess is. “Nee vlees hebben we hier niet hoor,” zegt de cosmetica-dame moederlijk, “daarvoor moeten jullie echt naar de supermarkt.” De twee Spanjaarden kijken elkaar aan. “Heeft u dan helemaal geen eten?”, vraagt Ferran Sebastian, gehuld in een grijze hoodie en de spraakzaamste van de twee. Waarop de medewerkster wijst in de richting van de foodafdeling, achterin de HEMA. Sebastian en zijn vriend, Sergi Prat, klampen, eenmaal daar aangekomen, een andere medewerker aan. Die stuurt ze weer terug, naar de rookworstbalie bij de ingang.

Een jonge verkoopster met een bruine paardenstaart hoort ze glimlachend aan. Als een geboren reisleader maakt ze haar klanten duidelijk dat de rookworst geen Nijmeegse specialiteit is, maar een specialiteit van de HEMA, verkrijgbaar in heel het land. “Wat zit er eigenlijk in?”, vraagt Sebastian. Tja. De verkoopster kijkt haar

klanten een kort moment met grote ogen aan. Dan snijdt ze resoluut de worst door en toont het snijvlak aan de Spanjaarden. “Kijk, dit zit erin”, zegt ze triomfantelijk. En: “Willen jullie een stukje proberen?”

Stadskantoor

Is Nijmegen klaar voor zo veel internationale studenten? Vox neemt de proef op de som door een viertal internationale studenten mee te nemen het Nijmeegse centrum in. Steeds met een opdracht: leen een boek van Hella Haasse bij de stadsbibliotheek. Of: vraag een burgerservice-nummer (BSN) aan in de Stadswinkel. Kies bij LUX een film uit om met z'n vieren naartoe te gaan. Of, zoals bij de HEMA dus, koop een rookworst. Wat meteen opvalt: iedereen die onze proefkonijnen benaderen, spreekt goed Engels. Van de jonge verkoopster van de HEMA tot de bibliotheekmedewerkster van middelbare leeftijd. Prat: “Het niveau van het Engels ligt in Barcelona veel lager. Toen ik voor het eerst door de stad liep, was ik daar echt door verrast.”

E HEMA-SAUSAGE

'WILLEN JULLIE EEN STUKJE WORST PROBEREN?'

Toch kun je ook weer niet beweren dat Nijmegen in alle opzichten klaar is voor een grote schare internationale bezoekers. Veel voorzieningen zijn niet echt toegankelijk voor buitenlanders, blijkt tijdens de rondgang door het centrum met de vier studenten. Zo zijn informatiebordjes vaak alleen in het Nederlands opgesteld. En dat geeft meer problemen dan je misschien zou denken.

Als de Duitse Greta Soest Bibliotheek De Mariënborg door struint op zoek naar een boek van Hella Haasse, treft ze bij toeval een bibliotheekmedewerkster. "Een boek van Hella Haasse? Jazeker, komt u maar mee." Het boek is snel gevonden, *Oeroeg* is de titel, maar hoe moet het nu verder? De medewerkster is er allang vandoor. "Ik denk dat ik een

↖ Ferran Sebastian

‘Komt er
niemand bij
de balie?’

‘ALS MENSEN ZO VRIENDELIJK ZIJN, IS HET GEEN PROBLEEM OM HULP TE VRAGEN’

pasje nodig heb ofzo”, zegt de studente twijfelend. Ze loopt zoekend rond tot ze een informatiebalie ontdekt. Zelfverzekerd stapt ze erop af. Ze is de enige bij de balie dus dat zal snel gaan. Het is ook nog vroeg: half elf. Ze wacht 5 minuten. 8 minuten. 10 minuten. Pal naast het informatiebord waarop staat: ‘Vanaf 11.00 uur is er iemand aanwezig om je verder te helpen’.

Afspraak

In de Stadswinkel van de gemeente Nijmegen, een deur verderop, staan bij de ingang grote witte zuilen met daarop de tekst ‘Meld u hier aan’. Ferran Sebastian loopt er straal aan voorbij. Maar hij is niet bepaald mensenschuw en stapt kordaat af op een medewerker in de hal. “U moet daar een nummertje trekken”, zegt de man in het Engels terwijl hij naar de witte zuilen gebaart. Maar het is duidelijk dat hij er weinig vertrouwen in heeft, want hij loopt vooruit en trekt zelf dan maar een nummer voor de Spanjaard. Gelukkig maar, het was voor Sebastian niet eenvoudig geweest om te kiezen uit de twee in het Nederlands geformuleerde opties: ‘Heeft u een afspraak?’ of ‘Heeft u geen afspraak?’.

Dan de dienstregeling van de bus. Manon Delestre, masterstudent uit Frankrijk, probeert erachter te komen wanneer de bus gaat naar het centraal station. Ze tuurt op het informatiebord bij de bushalte op Kelfkensbos. “Wat zouden die *a* en die *e* betekenen achter de tijden”, peinst ze hardop. “En wat is het verschil tussen deze twee reisschema’s?” Ze haalt er Greta Soest bij, die al wat Nederlands spreekt. Samen turen ze naar het schema met daarboven de woorden ‘afwijkende dienstregeling’. “*Hmm. What does that mean?*”, vraagt Delestre de Duitse student. “*Out of order, maybe?*”, antwoordt deze.

Even later is Soest erachter. “Dat moet iets te maken hebben met Kerstmis enzo.” Delestre kijkt opgelucht. Nu nog een buskaartje. “Maar dat is makkelijk. Dat koop ik gewoon bij de buschauffeur.” Helaas, zonder ov-chipkaart komt ze niet ver.

Menukaart

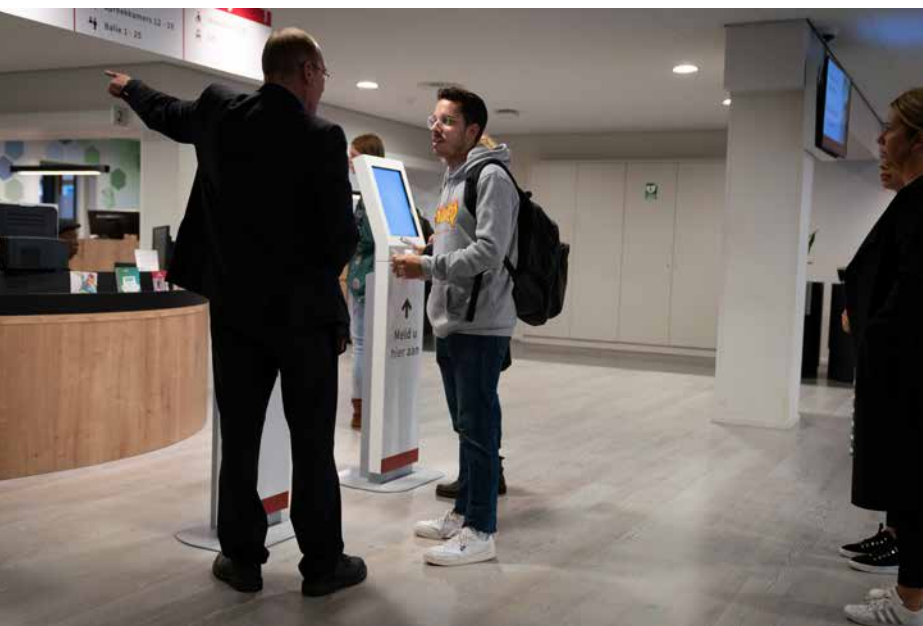
Ja, het is af en toe wel lastig als je het Nederlands niet beheerst, zegt Sebastian als hij en de drie andere studen-

‘What does it
mean: afwijkende
dienstregeling?’

ten napraten in het café van cultureel centrum LUX. “Wij komen graag bij café Faber in de Houtstraat, maar daar hebben ze geen Engelse menukaart. Dat is dubbel moeilijk: iemand moet de opties eerst voor je vertalen en dan moet je ook nog zien te kiezen.” Soest oppert dat het mooi zou zijn als restaurants en cafés een paar menu’s in het Engels hebben. “Een of twee is al genoeg. Dan kun je die rond laten gaan.”

De vier zijn het erover eens dat de inwoners van Nijmegen veel goed maken. “Mensen hier zijn ontzettend aardig. Zo behulpzaam. Als je even zoekend rondkijkt, komt er al iemand aangesneld”, zegt Delestre. De anderen knikken. Sebastian: “Ik was met een vriend bij de AH XL. We stonden bij de kassa en hadden heel wat boodschappen in ons karretje. Bleek onze Visa-kaart niet geschikt om mee te betalen. Wij onze zakken leeghalen. Overal haalden we munten vandaan. Toen ik opzij keek, zag ik

Nummertje trekken in de Stadswinkel

Film uitzoeken bij filmcentrum LUX

dat zich inmiddels een flinke rij had gevormd. Boze gezichten had ik verwacht, maar dat was niet zo. Mensen glimlachten vriendelijk en keken met een blik van 'neem je tijd'."

Dan is het helemaal niet zo erg, willen de vier internationale studenten maar zeggen, als je niet alle informatiebordjes begrijpt. "Als mensen zo toegankelijk en vriendelijk zijn, is het geen probleem om hulp te vragen", zegt Soest.

Goed, op de valreep toch nog een domper. De film waar ze komend weekinde alle vier wel naartoe willen, *Incredibles II*, blijkt op zondag wel te draaien, maar alleen in het Nederlands. De vier staan gebogen over de Nederlandstalige LUX-folder met filmtitels en tijden. Sebastian krijgt een ingeving: "We kunnen natuurlijk óók ons college overslaan en naar de Engelse versie gaan. Op maandagmorgen." *

Is Nijmegen er klaar voor?

Hubert Bruls,
burgemeester van Nijmegen

"In Nijmegen hebben we veel meer Duitse bezoekers dan internationale studenten. Betekent niet dat we alle informatieborden in het Duits hebben vertaald, dat gaan we voor de studenten dus ook niet in het Engels doen. In Nijmegen spreken de meeste mensen goed Engels en is iedereen bereid je te helpen. In 1989 heb ik zelf als student een tijd in Italië gewoond. Nou, ik kan u zeggen, het niveau van het Engels was daar heel wat slechter. Maar bij een verblijf in het buitenland hoort dat je jezelf aanpast. Je weet dat er een andere taal wordt gesproken. Met de universiteit, het Radboudumc en de hogeschool heb ik het natuurlijk wel over de internationalisering. Een uitdaging is de huisvesting. Liefst regelen de buitenlandse studenten al een kamer vanuit hun thuisland. Het is dan logisch dat je de internationals bij elkaar zet. Tegelijkertijd willen ze liever gemengd wonen met Nederlanders, dat is een dilemma. Of er een grens zit aan de groei van het aantal internationale studenten. Die vraag moeten we zeker stellen. Binnen de bestaande huisvesting kunnen we die toenemende groei als Nijmegen niet blijven faciliteren. Studenten zouden buiten de stad moeten wonen, maar ja, dat willen ze niet. We zijn er trots op dat ze met zovelen komen, maar we moeten qua leefbaarheid wel het evenwicht bewaren in de stad. Dus ook hierover hebben we het met de universiteit en de hogeschool."

NIEUW LEVEN OVER DE GRENS

Contact maken met de buren gaat gemakkelijker dan in België. Nijmegen is een fijne plek om je kinderen op te laten groeien. De (mooie) herfst duurt hier langer dan in Sint-Petersburg. Drie stellen vertellen over de voordelen van het werkende leven in Nijmegen – en over wat ze missen.

Tekst: Ken Lambeets / Foto's: Bert Beelen

Dries Raeymaekers en Anneleen Arnout verruilden **Antwerpen** voor Nijmegen

In april 2017 verhuisden Dries Raeymaekers en Anneleen Arnout, allebei docent geschiedenis, van Antwerpen naar Nijmegen. "De veerpontjes hier zijn geweldig."

Dries Raeymakers pendelde al sinds 2012 tussen België en Nijmegen. Hij huurde een kamer in de Waalstad en sliep er drie of vier nachten per week. Toen Anneleen Arnout na haar promotie ook een baan aan de Radboud Universiteit vond, verhuisde het koppel naar Bottendaal.

Wonen jullie graag in Nijmegen?

Zij: "Nijmegen laat de seizoenen heel mooi zien. In de lente bloeien overal bloemen, in de herfst zie je een schouwspel van kleuren. In de winter is het vroeg donker en voelen we meer dat we in een kleinere stad wonen, omdat er dan minder te doen is."

Hij: "Soms missen we de drukte van de grote stad. In Antwerpen rijdt een tram en woont iedereen dicht op elkaar. Hier is de natuur dan weer mooier. Sinds onze verhuizing zijn mijn luchtwegen er veel beter aan toe (*lacht*)."

Zij: "We gaan graag wandelen in Kronenburger

Park, op de Veluwe, in de Ooijpolder en op het eiland in de Waal. In de zomer fietsen we veel. De veerpontjes hier zijn geweldig en we hebben een lekkere ijsjeszaak ontdekt in Gendt."

Merken jullie culturele verschillen?

Zij: "O, heel veel! Nederlanders zijn overwegend positiever ingesteld en minder wantrouwig. In winkels, restaurants, liften en treinen praten mensen meer met elkaar. Met de buren maken we ook gemakkelijker contact dan in België."

Hij: "Soms slaat de slinger een beetje door. In winkels krijgen we vaak commen-

taar. 'Een Belg, gezellig!' Het is natuurlijk vriendelijk bedoeld, maar je hebt er niet altijd behoefte aan."

Hebben jullie vooral contact met Nederlanders of zitten jullie eerder in de internationale scene?

Hij: "Als Belgen zijn we niet buitenlands genoeg om bij de internationals te horen, maar we zijn anders dan Nederlanders. Omdat we dezelfde taal spreken, gaat iedereen ervan uit dat we alles begrijpen. Bij gesprekken over bijvoorbeeld Nederlandse televisie wordt ons de context niet uitgelegd, terwijl wij die evenmin kunnen volgen als andere internationale collega's."

Wat missen jullie het meest?

Zij: "Het eten! Daar wordt minder tijd en aandacht aan besteed in Nederland. Een tosti met mozzarella heet in de Refter luxe-tosti, terwijl wij die niet bepaald luxueus vinden. En ik mis het Belgische brood."

Blijven jullie in Nijmegen wonen?

Zij: "Dries heeft een vaste baan en we werken hier erg graag, maar op lange termijn weet je niet wat het leven brengt."

Hij: "We kunnen gemakkelijk terug naar België. Ons sociaal leven speelt zich ook grotendeels daar af, maar voorlopig zitten we hier goed."

PARTNER KRIJGT HULP BIJ ZOEKTOCHT NAAR WERK

De Radboud Universiteit heeft sinds twee jaar een dual career service. Doel is internationale medewerkers en hun gezinnen zich thuis te laten voelen. De dienst helpt partners onder meer bij het zoeken naar een baan.

In alle Engelstalige vacatures van de universiteit staat voortaan vermeld dat de partner van de internationale werknemer recht heeft op begeleiding. Nieuwe medewerkers worden via e-mail en binnenkort ook met een app geïnformeerd over de dual career service. Willemijn Nijboer: "Iedereen is welkom, maar voornamelijk vraagt vooral wetenschappelijk personeel naar ons."

Met een oriëntatieformulier peilt dual career officer Nijboer achtergrond, werkervaring en wensen van haar cliënten. Daarna reikt ze verschillende oplossingen aan. "Ik zoek zelf

niet naar vacatures, maar geef bijvoorbeeld een lijst van internationale bedrijven waar expats vaak werk vinden. Ik wijs cliënten op trainingen, netwerkevenementen en de mogelijkheid hun cv te laten checken. Ook vertel ik dat zij bij Radboud in'to Languages met korting een cursus Nederlands kunnen volgen."

In het eerste en tweede jaar hielp de dual career service respectievelijk 29 en 32 mensen uit alle hoeken van de wereld. In haar begeleiding houdt Nijboer rekening met de afkomst van de cliënt. "Amerikanen pendelen probleemloos anderhalf uur naar Amsterdam voor een baan, voor Belgen en Duitsers is die afstand gevoelsmatig langer."

Uit feedback weet Nijboer dat 12 van de 29 cliënten uit het eerste jaar een baan hebben

gevonden. "Het werkelijke aantal kan hoger liggen", zegt ze. "Belangrijker nog is dat de nieuwe medewerker en zijn of haar gezin zich welkom, ondersteund en thuis voelen in Nijmegen." Niet iedereen die bij de dual career officer op bezoek komt, is immers op zoek naar werk. "Vaak krijg ik vragen over de kinderen", zegt Nijboer. "Zoals: wat zijn de voor- en nadelen van de International School in Arnhem?"

Wie slechts een halfjaar in Nijmegen blijft, is juist weer geholpen met praktische tips over taal- en fietscursussen, belastingtoeslagen of kinderopvang. "Soms krijg ik grappige vragen", zegt Nijboer. "Welke hondenuitlaatdienst is aan te raden? Of: waar koop ik een kaasdoek? Maar ook dan zoek ik graag mee naar een antwoord."

Bijna vijftien jaar geleden verhuisden de Kimels van Sint-Petersburg naar Nijmegen. "Onze oudste dochter antwoordt meestal in het Nederlands."

In een Vinex-wijk in Malden staat de Russische televisie op. De nationale voetbalploeg hakt Tsjechië met 5-1 in de pan. De uitslag tovert een glimlach op het gelaat van hoogleraar Experimentele natuurkunde Alexey Kimel, die sinds 2002 aan de Radboud Universiteit werkt. Twee jaar later verhuisde ook zijn vrouw, arts Olga Anisimova, met de oudste dochter

naar Nijmegen en later naar Malden.

Wat zijn de grootste culturele verschillen?

Hij: "In de voormalige Sovjet-Unie is het heel normaal om tijdens een congres tegen een spreker te zeggen "wat je daar vertelt, is onzin". In Nederland wordt zoiets al snel als een persoonlijke aanval gezien."

Gaan jullie vaak terug?

Zij: "Sowieso in de zomervakantie en de kerstvakantie, soms vaker." Hij: "Voor mijn werk moet ik vaak naar Rusland en boodschappen doe ik via internet. Wellicht ben ik

vaker in het centrum van Sint-Petersburg of Moskou dan dat van Nijmegen (*lacht*)."

En de kinderen?

Zij: "Ons jongste kind, dat hier is geboren, gaat naar basisschool de Komeet in Malden, de oudste dochter zit in Nijmegen op school en doet aan atletiek. Zelf zit ik in de recreanten-groep."

Hij: "Thuis is Russisch de voertaal. Onze oudste dochter antwoordt meestal in het Nederlands. Sommige dingen zijn eenvoudiger in het Russisch uit te leggen, andere dingen in het Nederlands."

Wat missen jullie het meest?

Zij: "Het uitgebreide culturele leven. In Sint-Petersburg pikken we altijd een tentoonstelling of een theatervoorstelling mee." Hij: "Ik ben jaloers op collega's die in hun moedertaal college kunnen geven. In het Russisch kan ik meer vertellen en snap ik de studenten beter. Soms zou ik vaker in Rusland willen zijn, maar we zijn hier met een reden naartoe gekomen."

Keren jullie ooit terug naar Rusland?

Zij: "Onze ouders worden ouder en hebben onze aandacht nodig. Terug-

keren is echter lastig. Er zijn dingen die ik erg mis, maar er zijn ook redenen waarom we naar Nederland zijn gekomen." Hij: "Rusland is geen gemakkelijk land. Alles kan 180 graden omslaan in één dag. Tot nu toe vind ik de Radboud Universiteit de beste plek ter wereld om te werken, ik heb leuke collega's uit de hele wereld. En nog iets: in Sint-Petersburg is de herfst de mooiste tijd van het jaar, maar ze duurt maar twee à drie weken. Daarna begint een koude, grijze, depressieve tijd. Gelukkig duurt de herfst hier langer (*lacht*)."

Het gezin Kimel liet Sint-Petersburg achter

Cristhoph Lüthy en Carla Rita Palmerino vertrokken uit **Basel én Rome**

Ruim twintig jaar geleden verwisselden de filosofen Christoph Lüthy en Carla Rita Palmerino respectievelijk het Zwitserse Basel (met tussenstops in Engeland, de VS, Italië en Duitsland) en het Italiaanse Rome voor Nijmegen. "We hebben de stad steeds aantrekkelijker zien worden."

Decaan Christoph Lüthy en hoogleraar Carla Rita Palmerino ontmoetten elkaar in 1996, op een "congres voor vakidioten" in Schotland. "Toen wist Christoph al dat hij hierheen zou komen", zegt Carla Rita. "Een jaar later vond ik hier ook werk."

Wanneer besloten jullie hier voor langere tijd te blijven?

Zij: "Christoph en ik hebben allebei een achtergrond in filosofie en wetenschapsgeschiedenis, en de Radboud Universiteit is de enige plek ter wereld met een Center for the History of Philosophy and Science. Niet lang na onze verhuizing kregen we ons eerste kind en Nijmegen bleek een fijne plek om kinderen op te voeden." Hij: "Bovendien hebben we geen gemeenschappelijke plek om naar terug te keren, omdat we uit verschillende landen komen."

Wat was jullie eerste indruk van de stad?

Zij: "Dat ik het achtergrondlawaai van Rome

miste. Christoph vroeg soms of ik de vogels hoorde zingen, maar ik was gewend om dat lawaai te filteren."

Hij: "Nijmegen is een heel vriendelijke stad met de vrolijkheid en het pragmatisme die typerend zijn voor Nederland. We hebben de stad in de loop der jaren steeds aantrekkelijker zien worden. LUX kwam erbij, Plein 1944 veranderde van gezicht en sinds twee jaar is er de Spiegelwaal: een sterk symbool van Nederlandse efficiëntie."

Welke taal spreken jullie met elkaar en met de twee kinderen?

Hij: "Italiaans. Met het Zwitsers Duits kom je niet ver."

Zij: "Dat is altijd onze

gemeenschappelijke taal geweest."

Hij: "Ik heb haar in het Italiaans veroverd (lacht)."

Jullie wonen al lang in Nijmegen. Zijn jullie inmiddels een beetje Nederlander geworden?

Hij: "Mag ik iets filosofisch zeggen? Ik vind het prachtig om te wortelen in een land, er te functioneren en de taal ervan te kennen, maar toch niet de totale identificatie te ervaren als een burger van dit land. De ironische afstand die ik hier ervaar tot het dagelijkse leven, zou ik als intellectueel ook willen hebben tot mijn eigen bestaan." Zij: "Ik voel me daarentegen in veel opzichten Nederlandse. Ik heb er daarom ook moeite mee

dat ik mijn stem niet kan uitbrengen bij de parlementaire verkiezingen."

Worden jullie na twintig jaar in Nederland soms nog als anders beschouwd?

Hij: "Interessant genoeg worden we ondanks onze 'migratieachtergrond' niet als allochtonen beschouwd. Misschien omdat we uit zogenaamde vakantie-landen komen." Zij: "Mijn accent verradt meteen dat ik Zuid-Europees ben, maar Nederlanders waarderen buitenlanders die hun taal goed beheersen. Wat ik wel vaak hoor: je komt uit zo'n mooi land, wat doe je hier?" Hij: "Dan antwoorden we dat we ons hier thuis voelen."

NA DE STUDIE VLIEGEN ZE UIT

Waar blijven al die internationale studenten na hun afstuderen? De meesten verlaten Nijmegen, blijkt uit nieuwe cijfers. Vox onderzocht waarom – en sprak drie internationale alumni die tóch besloten te blijven.

Tekst: Mickey Steijaert / Illustraties: Roel Venderbosch

Nijmegen is geen populaire vestigingsplek voor afgestudeerde internationals. Dat is het allesoverheersende beeld dat oprijst uit cijfers over waar internationale studenten na hun studie gaan wonen. Er zijn wel degelijk internationals die na hun studie aan de Radboud Universiteit in Nederland blijven. Maar vijf jaar na afstuderen woont een groot deel niet meer in Nijmegen, maar in de Randstad of in technische hubs als Eindhoven.

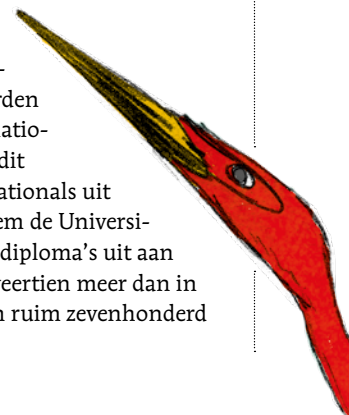
Nuffic, de organisatie voor internationalisering in het onderwijs, brengt sinds enkele jaren in kaart hoeveel internationale studenten na de studie in Nederland blijven wonen. Dat is relevant omdat hun aantal snel groeit. Het zou jammer zijn als al dat talent na afstuderen het land linea recta weer verlaat. Zo vindt ook het kabinet, dat vorig jaar in het regeerakkoord vastlegde zijn best te gaan doen om internationaal talent aan Nederland te binden. Onlangs verschenen de nieuwste cijfers van Nuffic, over de internationals die tussen 2006 en 2013 in ons land zijn afgestudeerd. Nuffic volgt hen tot vijf jaar na afstuderen, vandaar dat de meest recente afstudeercohorten niet worden meegeteld.

Eindhoven

Wat de cijfers duidelijk laten zien, is dat afgestudeerde internationals, als ze al blijven, niet gauw voor Nijmegen kiezen. Over het hele land gezien woonden 21.000 internationals vijf jaar na afstuderen nog in Nederland. Van die 21.000 waren er slechts 475 in Nijmegen te vinden. Dat steekt schril af bij vooral Amsterdam (5130). Maar

VIJF JAAR NA AFSTUDEREN WOONT EEN GROOT DEEL NIET MEER IN NIJMEGEN

ook steden als Utrecht (1195) en Eindhoven (880) scoren veel beter bij afgestudeerde internationals. Een kanttekening hierbij is dat aan de RU relatief weinig internationals studeren. In 2013 kregen 525 internationale studenten aan de Nijmeegse universiteit een diploma, aan de Universiteit van Amsterdam waren dat er twee keer zo veel (1083). Anderzijds: in Eindhoven is het aantal internationals juist nóg lager. In 2013 studeerden er aan de TU Eindhoven 239 internationals af. En toch telt Eindhoven op dit moment 400 afgestudeerde internationals uit het cohort 2006-2013 méér. Of neem de Universiteit Utrecht: die deelde in 2013 539 diploma's uit aan internationale studenten, slechts veertien meer dan in Nijmegen. En dan telt Utrecht toch ruim zevenhonderd meer afgestudeerde internationals.

ZIJ BLEVEN WÉL

'Terug in Brazilië voelde het alsof mijn missie nog niet voltooid was'

"Ik kom oorspronkelijk uit Brasilia in Brazilië. Dankzij Science without Borders kon ik een jaar van mijn bachelor in het buitenland studeren. Vanwege mijn interesse in watermanagement was Nederland een logische keus. Ik begon in Breda. Terug in Brazilië voelde het alsof mijn missie nog niet voltooid was – er

lagen nog zo veel kansen open in Nederland. Ik kwam terug en koos voor de master Water and Environment in Nijmegen. Na de master dacht ik terug te keren naar Brazilië. Maar tijdens een summer-school in Spanje ging ik toch vacatures in Nederland bekijken. Ik solliciteerde, werd na enkele skype-

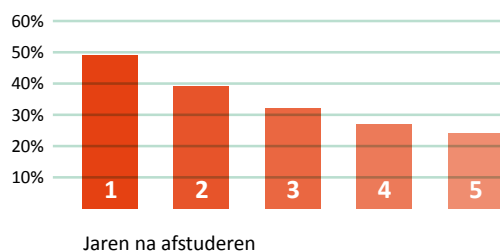
Naam: Raquel de Paiva Serôa da Motta
Leeftijd: 26
Komt uit: Brazilië
Studeerde in Nijmegen: master Water and Environment

gesprekken aangenomen en keerde terug naar Nijmegen. Ik had mijn kamer zelfs al opgezegd en moest een tijdje bij vrienden logeren. Sinds vorig jaar werk ik bij een onderzoeksinstituut voor *livestock*, vee. Ik bestudeer de relatie tussen veestapels, water en de omgeving. Zo ben ik recent naar Ethiopië en Kenia gereisd om te onderzoeken hoe de uitdijende zuivelindustrie de natuurlijke grondstofvoorraden beïnvloedt.

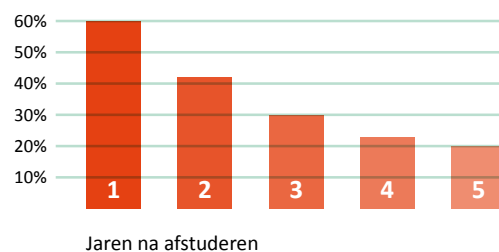
Intussen houd ik echt van Nederland, ik kan me geen leven meer voorstellen zonder fietsen om me heen. Het spijt me wel dat ik nooit vloeiend Nederlands heb geleerd, dat mis ik bijvoorbeeld als ik op werkbezoek ga bij boeren in de omgeving. En als ik in Brazilië vrienden opbel voor een spontaan drankje, doen ze hun best om mee te gaan. Hier heeft iedereen drukke agenda's: 'Leuk, kun je volgende week woensdag?'

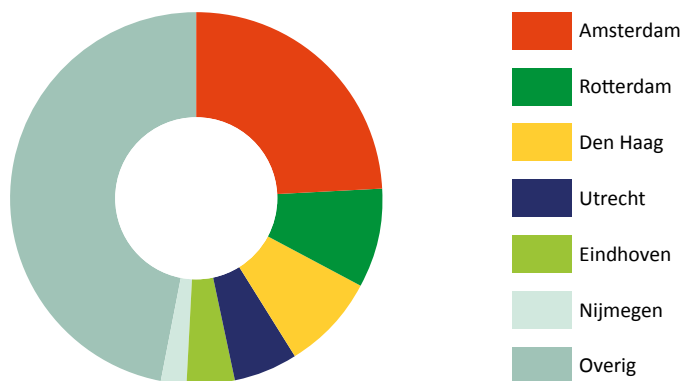
Landelijke stayrate

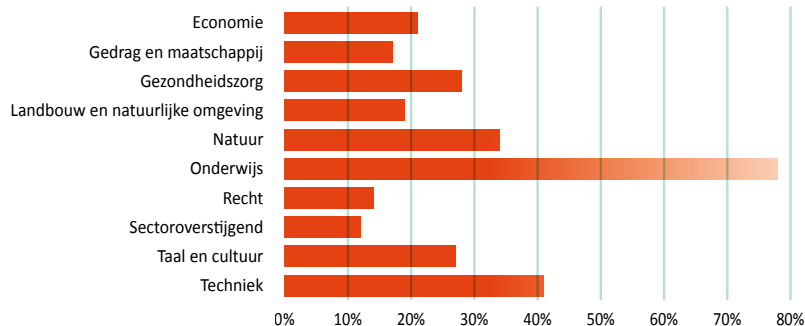
Stayrate RU Nijmegen

Verdeling afgestudeerde internationals over steden in Nederland na 5 jaar

Stayrate na 5 jaar per sector

'IN DE RANDSTAD ZITTEN DE INTERESSANTE WERKGEVERS: GROTE, INTERNATIONAAL GEORIËNTEERDE BEDRIJVEN'

Keren Nijmeegse internationale studenten dan opvallend vaak terug naar het land van herkomst? Nou nee. Een jaar na afstuderen woont 60 procent van hen nog in Nederland. Na vijf jaar is dat 20 procent, nog steeds een behoorlijk percentage. Het is onbekend waar de in Nijmegen afgestudeerde internationals zich precies vestigen. Het lijkt erop dat veel blijvers verhuizen naar andere steden in ons land.

Waar internationals zich vestigen, lijkt afhankelijk van het werkklimaat. Voor Joris Knobens, hoogleraar Bedrijfs-economie in Nijmegen en gespecialiseerd in de relatie tus-

sen bedrijven en hun omgeving, bevestigen deze gegevens wat hij ook bij zijn eigen studenten ziet. "De meesten trekken naar de Randstad. Dáár zitten de interessante werkgevers: grote, internationaal georiënteerde bedrijven. Pas afgestudeerden zijn vaak ongebonden en verhuizen gemakkelijk als er elders kansen liggen. Dat geldt overigens niet alleen voor internationals; ook onze Nederlandse afgestudeerden trekken vaak naar de Randstad."

Qua grote multinationals valt Nijmegen buiten de boot, legt Knobens uit. Voor internationaal opererende bedrijven is de nabijheid van Schiphol belangrijk. Ook belangrijke diensten als juridische en financiële adviesbureaus zijn vooral in de Randstad geconcentreerd. Knobens: "Je ziet de laatste jaren wel wat spreiding van grote bedrijven, bijvoorbeeld langs de A2, in Den Bosch en Eindhoven, waar bedrijven als ASML en Philips zitten, en oostwaarts naar Utrecht. Maar na Wageningen houdt het wel op."

Tussenkop

Nijmegen is qua werkgelegenheid grotendeels afhankelijk van de publieke sector. "Denk aan ziekenhuizen", zegt Knobens. "Dat zijn echter plekken waar beheersing van de Nederlandse taal vaak een vereiste is." Uitzondering op die regel is de universiteit, waar je als promovendus in een internationaal georiënteerde omgeving terecht komt. Maar ook hier geldt: hoe hoger in de boom, hoe belangrijker de taal wordt. Voor een bestuurslid of decaan is goede beheersing van het Nederlands een noodzaak.

Uit de cijfers blijkt een groot verschil tussen verschillende sectoren. Waar respectievelijk 41 en 34 procent van de internationale afgestudeerden in techniek en natuur-, wiskunde en informatica in Nederland blijft, is dat voor alfa- en gammawetenschappen en recht hoogstens zo'n 20 procent. Het zou kunnen dat de technische sector minder 'talig' is, zegt Knobens, en daardoor gemakkelijker internationale studenten aanneemt. "Een andere verklaring ligt in het aantal promotieplekken. Bij technische studies ligt dat veel hoger. Wellicht dat internationals in deze vakgebieden vaak promoveren en daardoor blijven hangen."

Knobens wijst naar CBS-cijfers over hoeveel internationals een eigen bedrijf beginnen. Nijmegen staat bovenaan: 10 procent van de afgestudeerde internationals begint hier uiteindelijk voor zichzelf. Dat kun je positief interpreteren: Nijmeegse opleidingen stellen studenten in staat om ondernemend te zijn. Maar een negatieve interpretatie is ook mogelijk. Misschien biedt de arbeidsmarkt in Nijmegen en omstreken internationals dusdanig weinig kansen dat hen niets rest dan voor zichzelf te beginnen.

Hoe verleiden we meer internationals om zich in Nijmegen te vestigen? De gemeente kan bedrijven in de regio stimuleren zich aan te passen aan anderstaligen, zodat het banenaanbod voor internationals groter wordt. Maar volgens Knobens is het effectiever om te zorgen dat internationals de Nederlandse taal machtig zijn. "Anders houd je toch dat ze niet écht meedoen binnen het bedrijf. Het gaat vooral om sociaal Nederlands. Je wilt over koetjes en kalfjes kunnen praten tijdens de lunch, anders ga je je snel eenzaam voelen tussen je collega's." *

ZIJ BLEVEN WÉL

'Veel werkgevers vragen je niet eens op gesprek als je geen Nederlands spreekt'

"Ik ben geboren in Roemenië, in een klein dorpje in Transsylvanië. Ik groeide op zonder internet en kleuren-tv. Toen mijn ouders verhuisden naar Boedapest, was dat een grote verandering. Ik bleef nieuwsgierig naar andere landen en kwam uiteindelijk in Nijmegen terecht. Na mijn studie in Nijmegen heb ik nog in Aarhus en Swansea gestudeerd, en een tijdje in Zuid-Korea gewerkt. Ik kwam terug naar Nijmegen voor de liefde: liefde voor de stad, voor de Ooijpolder én voor een Brabants meisje. Ik ken haar via het project In touch with the Dutch, dat internationals koppelde aan Nederlandse pen-vrienden. We wonen nu samen in Nijmegen-Oost. Ik heb bewondering voor

Naam: Szilard Burjan
Leeftijd: 27
Komt uit: Hongarije
Studeerde in Nijmegen: Politicologie

hoe goed alles in Nederland is geregeld. Het is één grote bijenkorf, efficiënt en met een proactieve mentaliteit. Het enige lastige is de taal. Wat oudere Nederlanders maken je er soms graag bewust van dat je de taal niet spreekt. De eerste maanden als

afgestudeerde in Nijmegen waren moeilijk. Veel werkgevers nodigen je niet eens op gesprek uit als je geen Nederlands spreekt. Gelukkig werkte ik soms al als crossculturele trainer om bedrijven te leren over de Hongaarse en Roemeense cultuur. Nu geef ik als zzp'er trainingen over andere culturen, zoals laatst nog in het Radboudumc. Voorlopig wil ik in Nijmegen blijven, maar het is mijn droom uiteindelijk terug te keren naar mijn geboortegrond. In Roemenië bezit ik een stuk grond van mijn grootouders. Daarop staan boerderijen die ik wil ombouwen tot vakantiehuizen, om zo westerse toeristen kennis te laten maken met Transsylvanië.'

Is Nijmegen er klaar voor?

Wessel Meijer, hoofd International Office:

“De basisvoorzieningen op de campus zijn er zeker klaar voor. De bewegwijzering, websites, examenregelingen – kortom de voor internationale studenten relevante communicatie, is tweetalig. Alle docenten en medewerkers hebben de gelegenheid gehad zich bij te scholen op taal en interculturele vaardigheden. En de introductie speelt steeds beter in op internationale studenten. Voor tweehonderd van de duizend woningzoekende internationale studenten is in de panden van de SSH momenteel geen plek. We hebben voor hen een kamer gevonden via de particuliere huurmarkt: bij Dornick BV van vastgoedman Ton Hendriks, Guesthouse Nijmegen en Bungalowpark de Zeven Heuvelen. Hoewel het elk jaar weer spannend is, lukt het ons op deze manier nog steeds om alle internationale studenten te huisvesten.

Ik hoor vaak van onze internationale studenten terug dat de publieke voorzieningen in de stad in het Nederlands zijn en niet in het Engels. In steden als Rotterdam en Amsterdam, waar men gewend is aan toeristen, zijn ze beter ingespeeld op een internationaal publiek. Maar ik hoor ook vaak dat Nijmegenaren heel vriendelijk en behulpzaam zijn. Dat is dan misschien juist bovengemiddeld als je het vergelijkt met de Randstad. Een punt van aandacht zijn de aanpassingsproblemen en de heimwee van internationale studenten. Dat vraagt veel van onze studentendecanen en studentenpsychologen, die hierdoor soms in de knel dreigen te komen. Gelukkig zijn er plannen in de maak om dat te verbeteren.”

VOORAL DUITSERS

CBS-Cijfers over de afkomst van buiten Nederland geboren Nijmegenaren laten zien uit welke landen Nijmeegse internationals komen. Na het wegstrepen van landen met een geschiedenis van arbeidsmigratie of vluchtelingen, staat Duitsland ruim bovenaan: 2504 Nijmegenaren hebben Duitse wortels. De helft van die Duitse Nijmegenaren is tussen de 15 en 30 jaar oud, wat duidt op veel Duitse RU- en HAN-studenten.

Na Duitsland volgen China (673), het Verenigd Koninkrijk (560), Polen (460) en Italië (451). In totaal telt Nijmegen ruim 24.000 inwoners die buiten Nederland zijn geboren, bijna 14 procent van het totale inwoneraantal van de stad. Een op de zeven Nijmegenaren heeft dus buitenlandse wortels. Al zijn daar natuurlijk ook veel vluchtelingen en gastarbeiders bij.

ZIJ BLEVEN WÉL

‘Intussen noem ik Nijmegen wel mijn thuis’

“Toen ik tien jaar geleden naar Nijmegen kwam voor een uitwisselingsprogramma, was het of ik vanuit het drukke Riga naar een klein dorp verhuisde. Maar ik vond het geweldig, de mensen zijn supervriendelijk. Ik zou een halfjaar blijven, maar mijn leuke Duitse huisgenoot stak daar een stokje voor. We zijn nu getrouwd en wonen in Nijmegen. Na de uitwisseling meldde ik me aan voor de master Business Administration in Nijmegen. Die master bleek echter veel moeilijker dan verwacht, voor het eerst in mijn leven haalde ik onvoldoendes. Gelukkig werd ik na een student-assistentenschap bij het International Office gevraagd voor een baan

Naam: Maria Kinast
Leeftijd: 32
Komt uit: Letland
Studeerde in Nijmegen: Business Administration

op de marketingafdeling van de universiteit. Hoewel ik al acht jaar in Nijmegen woon, voelt een tripje naar Riga nog steeds als naar huis gaan. Daar woont mijn familie en die mis ik natuurlijk enorm.

De eerste drie, vier jaar bungelde ik tussen beide steden in. ‘Nu woon ik even in Nijmegen, maar eigenlijk kom ik uit Riga,’ zei ik dan, tot frustratie van mijn man. Intussen noem ik Nijmegen wel mijn thuis. Ik houd van de directheid van Nederlanders. Waar ik enorm aan moest wennen, is het eten. Hoe kun je alleen brood eten als lunch? Gelukkig serveren ze overal op de campus soep. Ook begrijp ik niet hoe de gezondheidszorg in zo’n wervend land zó slecht geregeld kan zijn. De huisarts neemt nauwelijks tien minuten de tijd om je te onderzoeken. Als ik verkouden ben, moet ik nog steeds de neiging onderdrukken het vliegtuig naar Riga te pakken.”

DE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN EEN JAPANNER

Internationalisering is binnen de wetenschap niets nieuws. Onderzoekers vliegen de hele wereld over en versterken elkaar met hun kennis. Natuurkundige Theo Rasing dankt zijn Spinozaprijs zelfs aan de inbreng van een Japanse collega.

Tekst: Stan van Pelt / Foto: Getty Images

Hoogleraar Experimentele natuurkunde Theo Rasing moet een beetje grinniken. “Of Nijmegen klaar is voor internationals? Zolang ik hier ben, werk ik al met buitenlandse studenten en onderzoekers. En ik zit hier al dertig jaar!” Voor Nijmeegse wetenschappers zoals Rasing is internationalisering geen vraag maar een gegeven, vooral in de bèta- en medische hoek. Ze publiceren in Engelstalige tijdschriften, vliegen de hele wereld over voor congressen en hebben samenwerkingsprojecten lopen van Australië tot Amerika. Op veel afdelingen is de voertaal zelfs Engels.

Veel Nijmeegse ontdekkingen zijn rechtstreeks het gevolg van deze internationalisering, vertelt Rasing. Eigenlijk is het heel simpel, zegt hij. “Internationalisering zorgt voor een *braingain*. Je profiteert van kennis die mensen elders hebben opgedaan.” Denk aan de van oorsprong Russische hoogleraren Mikhail Katsnelson en Andre Geim, wereldberoemd geworden door Nobelprijswinnend onderzoek naar grafeen. “Die zijn toch maar mooi aan onze universiteit verbonden.” Maar ook mensen uit landen als Oekraïne, India en – dichterbij huis – Italië lopen nu rond op Rasings Instituut voor Moleculen en Materialen.

Zelf dankt de natuurkundige zijn grootste *claim to fame* – de optische schakelaars – ook aan de komst van een buitenlandse onderzoeker. Dat is een methode waarbij je de enen en nullen op harde schijven wegschrijft met laserlicht, in plaats van met elektriciteit zoals dat nu gebeurt. Computers kunnen hierdoor in de toekomst duizenden keren sneller en energiezuiniger worden – hard nodig in een wereld vol data-slurpende bedrijven als Google en Facebook. Rasing kreeg er in 2008 de Spinozaprijs voor.

Die prijs was er nooit gekomen zonder een Japanse onderzoeker die vijftien jaar geleden naar Nijmegen kwam, memoreert Rasing. In laseronderzoek waren de Nijmegenaren namelijk wel goed, maar niet in het maken van geschikte materialen waarin zo'n optische schakeling zou kunnen werken. In Japan hadden ze juist weer veel kennis van deze zogenoemde magneto-optische materialen. "Daardoor hoefde ik die postdoc maar te zeggen: ik wil een stof met die en die eigenschappen, en dan wist hij precies welke verhouding aan materialen hij daarvoor moest combineren." Die postdoc is inmiddels ook hoogleraar, vertelt Rasing – ze werken nog altijd samen.

Behalve kennis brengen buitenlanders ook veel intrinsieke motivatie mee, is Rasings ervaring, en daarmee vormen ze een voorbeeld voor hun Nederlandse labgenoten. "Vaak hebben ze in hun thuisland met heel veel anderen om een beurs gestreden om hierheen te komen." Nederlanders hebben het dan maar gemakkelijk.

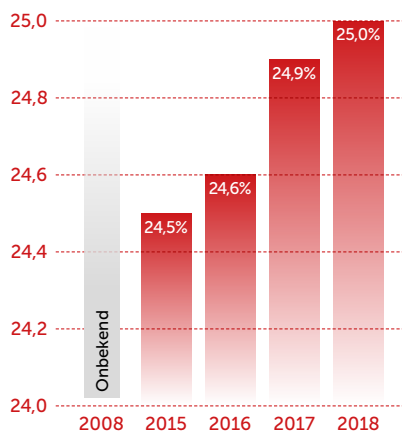
Cultuurclashes

Toch brengt internationalisering ook uitdagingen met zich mee. Zo moeten buitenlandse onderzoekers soms flink wennen aan de Nederlandse academische cultuur. Rasing: "Japanners en Chinezen bijvoorbeeld komen toch uit een systeem – ja, hoe zal ik het zeggen – dat we hier dertig jaar geleden hadden. Een strakker regime. Heel hiërarchisch." Waar zij sterk gewend zijn om te doen wat de hoogleraar zegt, werken junior onderzoekers in Nederland veel autonoomer.

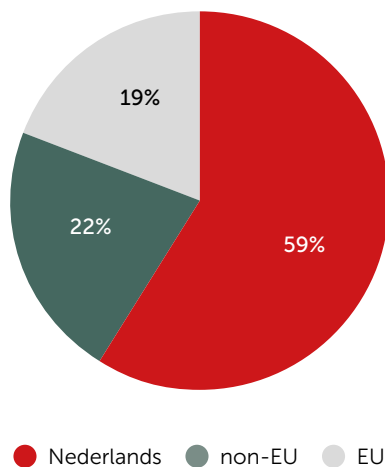
Peter Hagoort, directeur van het Donders Centre for Cognitive Neuroimaging en het Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek (MPI), herkent die cultuurverschillen. Ook zijn instituten zijn een grote smeltkroes van nationaliteiten – op het Donders hangt een grote wereldkaart met wel honderd punaises, één voor elke nationaliteit die er ooit werkte. "Nederlanders hebben toch een zekere bothed", geeft de hoogleraar toe, en dat werkt door in de

'DE EERSTE BUITENLANDSE BÈTA-HOGLERAAR ZAT HIER AL IN 1961'

PERCENTAGE INTERNATIONAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL
peildatum 1 oktober

PERCENTAGE INTERNATIONALE PROMOVENDI

● Nederlands ● non-EU ● EU

grappen die ze maken. Daar moet je mee oppassen bij mensen die gevoelig zijn voor hiërarchie, Duitsers bijvoorbeeld. Hagoort liep er zelf tegenaan toen hij als directeur terugkeerde bij het MPI, waar hij zijn loopbaan ooit begon als student-assistent. Kon hij voorheen nog gek-scherend opmerken dat iemand wat veel zat te lanterfant, nu werd dat plots bloedserius genomen. Lachend: "Mijn grappen kregen opens een andere lading. Terwijl ik toch nog dezelfde persoon ben!, dacht ik dan."

Tot echte cultuurclashes leidt de landenmix echter zelden, is Hagoorts indruk. Integendeel. "Dat je samen aan dezelfde onderwerpen werkt, relativeert de verschillen tussen nationaliteiten juist. Onderzoek biedt een gemeenschappelijk kader. Dat is heel waardevol in het huidige politieke klimaat."

Hersengolven

Mede dankzij de buitenlandse instroom is het Donders Instituut nu wereldwijd gezichtsbepalend op sommige onderwerpen, vertelt Hagoort. Bijvoorbeeld in het meten en analyseren van hersengolven met magnetoencephalografie (MEG), een geavanceerd alternatief voor de veelgebruikte EEG-methode. "De MEG-onderzoekswereld was op sterven na dood toen het Donders begon. Maar nu zit die juist enorm in de lift." De ontdekkingen die de Duitse Pascal Fries en Deense Ole Jensen op het herseninstituut deden droegen daaraan bij, legt Hagoort uit. Zo toonde Jensen aan dat de langzame alfahersengolven een belangrijke rol spelen in aandachtsprocessen. Fries liet op zijn beurt zien hoe hersengolven bijdragen aan de communicatie tussen hersengebieden.

Zowel Fries als Jensen leiden inmiddels eigen instituten in Duitsland en Engeland. Helemaal niet erg dat onderzoekers zoals zij naar het buitenland vertrekken, vindt Hagoort. "Ze zijn zo een soort ambassadeurs voor ons instituut. Daardoor bouwden we internationaal ook snel bekendheid op."

Om internationale experts te kunnen blijven trekken mag de overheid, met name de provincie, wel meer investeren, vindt Hagoort. "Limburg steekt miljoenen in het Maastricht Brain Imaging Centre, waarom gebeurt dat hier niet?"

Nijmegen heeft daar in ieder geval meer dan voldoende ervaring mee, stelt Theo Rasing nuchter vast. "Dymanus, de eerste natuurkundehoogleraar hier op de bètafaculteit, kwam uit Polen. Dan hebben we het over 1961, hè!" *

WIJ VONDEN EEN STUKJE THUIS

Soms hoef je niet terug naar je thuisland om je eigen cultuur te proeven. Een Italiaan, een Spaanse en een Duitser vertellen over het stukje thuis dat ze vonden in de Donderskantine, een Spaanse lunchroom en de Aldi.

Tekst: Marlieke van Schalkwijk / Foto's: Duncan de Fey

**Cristina Lia Fernandez Regueiro (26)
is promovendus bij scheikunde**

"Ik kom uit Abegondo, een klein dorp vlakbij Santiago de Compostella. Het ligt in de regio Galicië. De mensen die hier in lunchroom Fingerz werken, komen daar ook vandaan. Toen ik daarachter kwam – mijn buurvrouw is ook Spaans en wist me dat te vertellen – ben ik meteen op de fiets gestapt. Het was nog voor openings-tijd, maar ze lieten me toch binnen. We hebben in de regio een uitdrukking, *morriña*, wat heimwee naar Galicië betekent. Dat deel ik met de mensen hier. We praten over onze streek en over de dingen die we missen, zoals de zee en de manier van leven.

Zelf mis ik vooral het leven buitenshuis: in de bars en cafés. Elke dag na college of werk ging ik naar een café om met mijn vrienden koffie te drinken en urenlang te praten. Dat doen Nederlanders niet.

Meestal kom ik hier in de namiddag en bestel alleen een *café cortado*, dan voel ik me weer even thuis. Veel koffie en een klein beetje melk. Ik vind melk niet lekker, anders dan veel Nederlanders. Mijn collega's drinken altijd melk tijdens de lunch, daar moest ik echt aan wennen.

Misschien dat ik na mijn promotie in Nederland blijf. Een baan ga zoeken in de scheikunde of – wie weet – in de communicatie. Thuis zijn geen banen. Ik leer nu Nederlands. Néé, geen Nederlands gaan praten nu!"

**CRISTINA LIA FERNANDEZ
REGUEIRO: 'EEN CAFÉ CORTADO
EN IK BEN WEER THUIS'**

DAMIAN NOGA: 'VITALGEBÄCK VAN DE ALDI, EEN AANRADER'

Damian Noga (22) is bachelorstudent bij Psychology

"Zelfs in Australië ging ik naar de Aldi. Al mijn boodschappen doe ik er. *Vitalgebäck*, een soort havermoutkoekje, neem ik standaard mee naar huis: echt een aanrader! En het bier natuurlijk, hoewel ik minder drink dan de gemiddelde Duitser. Ik kwam anderhalf jaar geleden naar Nederland voor mijn studie en het bevalt goed. Nederlanders zijn relaxed en lijken gelukkiger dan Duitsers. Ze zijn ook minder formeel. Omdat iedereen hier Engels spreekt, voelde ik me al snel op mijn gemak. En met de vele Duitsers op de campus is er altijd een stukje 'thuis' in de buurt. Mijn beste vriend en ik gaan in het weekend wel eens naar de Aldi in Kranenburg. Het brood is hier namelijk helemaal niks. Veel te slap. Ook hagelslag begrijp ik nog steeds niet, dat kan toch niet bij je ontbijt? Wel heel blij ben ik met de vegetarische kapsalon en alle gefrituurde snacks. Dat laatste is typisch Nederlands, in ieder dorp zit wel een snackbar. Verder is er weinig verschil tussen thuis en Nederland. Ik kom al twintig jaar bij de Aldi en kan die traditie hier gewoon voortzetten. Het is Duits én goedkoop, een perfecte match!"

GIACOMO
TARTARO:
'ECHTE
ITALIAANSE
ESPRESSO
VIND JE
ALLEEN HIER'

**Giacomo Tartaro (27) is onderzoeks-
assistent bij het Donders Instituut**

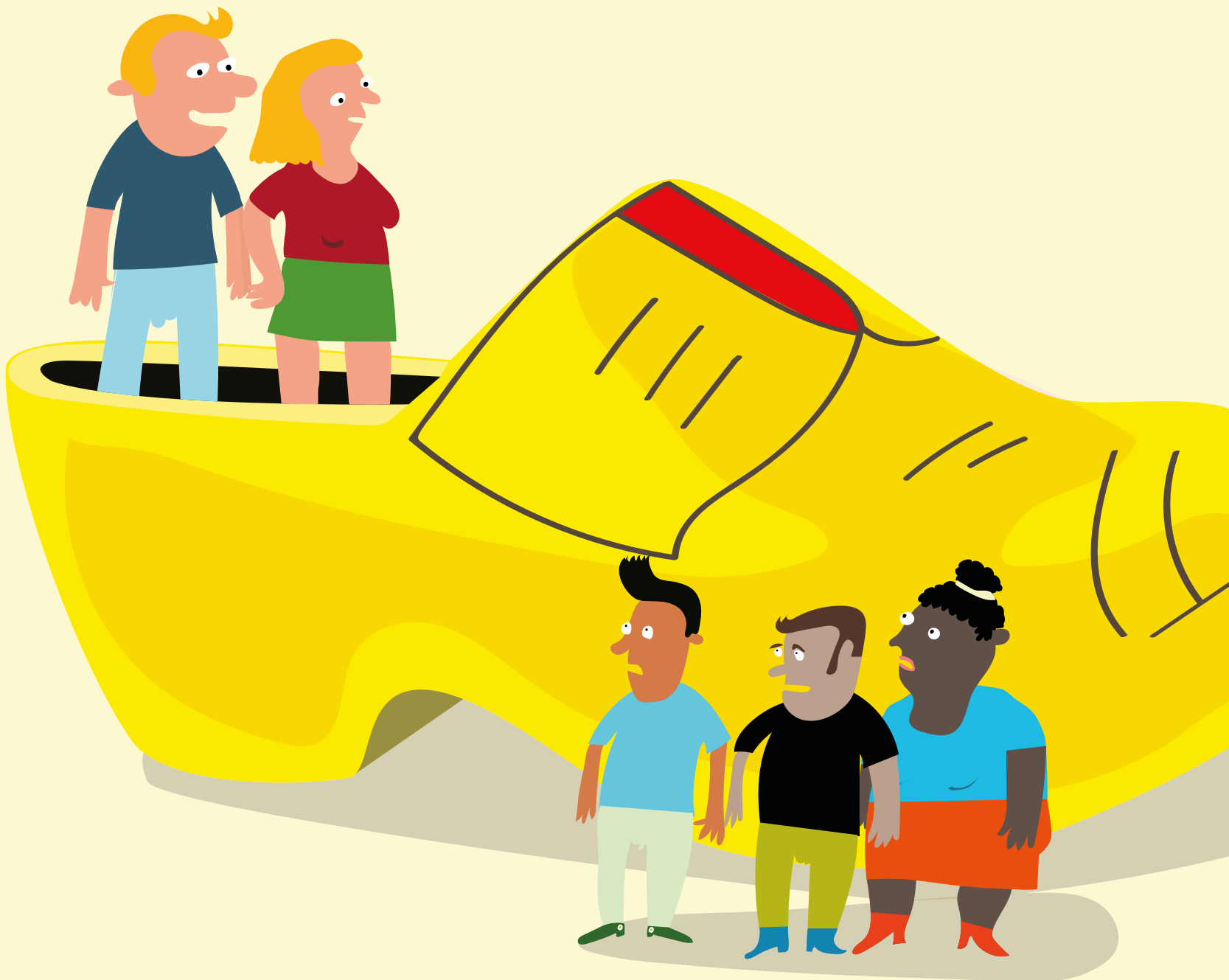
"Eten is een sociale aangelegenheid in Italië. We haasten niet, eten twee keer per dag warm en blijven rustig zitten tot iedereen klaar is. Al lopend een broodje naar binnen werken kan echt niet. Ook na een lange werkdag kook ik een verse maaltijd. Meestal pasta. De Italianen in het gebouw waar ik woon, zoeken elkaar vaak op. En als ze horen dat ik kook, schuiven

ze graag aan. Ik blijf in Nederland, ik voel me hier thuis. Maar een goede

salami of een romige *burrata*? Die heb ik nog niet gevonden. Daar geniet ik dan extra van als ik in Italië ben. Nederlanders zijn gezellig, staan open voor een praatje. En ze werken keihard. Maar koken? Nee, dat kunnen ze niet. Het enige wat ik hier heb geleerd, is dat je alles kunt fritu-

ren. Zo'n maaltijd uit het vet zou ik mijn familie echter niet durven serveren. Ik ben geboren en getogen in Milaan en loop inmiddels drie jaar op de campus rond. Iedere dag lunch ik hier in de Donderskantine. Meestal bestel ik een pizza calzone met als toetje tiramisu. En een espresso, want echte Italiaanse espresso vind je alleen hier bij Donders. Moet je deze calzone eens zien. Heerlijk. Een dampend stukje thuis. *Grazie!*"

HET VERLANGEN NAAR NEDERLANDSE VRIENDEN

Veel internationals willen graag in contact komen met Nederlandse studenten. Maar dat blijkt makkelijker gezegd dan gedaan. Dat de introductieweek en de huisvesting vaak gescheiden zijn, helpt niet mee. 'Het is gezellig, maar het heeft gewoon niks te maken met Nederland.'

Tekst: Lara Maassen / Illustratie: emd 

De Deense masterstudent planologie Klaus Asbjørn Madsen is nogal teleurgesteld in zijn introductie, afgelopen augustus. Hij had zich vanuit Denemarken opperbest voorbereid. In acht maanden leerde hij zichzelf Nederlands. "Elke week keek ik vanuit Denemarken naar *Zondag met Lubach*. Zo leerde ik de taal, maar ook allerlei gekke nieuwtjes over Nederland – zoals dat verhaal van de bangalijs. Toen kwam ik hier en zat ik ineens met alleen internationale studenten in een introductiegroep. Dat was echt een teleurstelling."

Zijn studiegenoten zou Madsen later ontmoeten, op de introductiedag voor zijn master. Maar ook daar bleek een groot deel van de Nederlandse studenten niet uitgenodigd. "De dag was alleen voor studenten die nog niet eerder op de Radboud Universiteit hadden gestudeerd. Er waren dus wel Nederlandse studenten die uit andere steden kwamen, maar een groot deel van de groep ontbrak." Jammer, vindt hij, want zo liep hij opnieuw zeker de helft van de Nederlandse studenten mis.

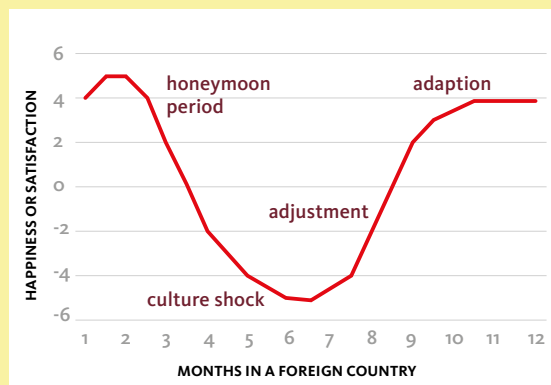
De Japanse Sayaka Suzuki, die hier de nieuwe premaster Tourism and Culture volgt, was al eens op uitwisseling in

Nijmegen. Ze keerde terug voor de stad en het goede onderwijs. Maar Nederlandse vrienden heeft ze hier nog niet gemaakt. Ook zij vindt het jammer dat de internationale Erasmus- en masterstudenten tijdens de introductieweken nog altijd gescheiden zijn van de Nederlandse studenten. "Daardoor is het heel moeilijk om Nederlanders te ontmoeten", vertelt Suzuki. "En dat is jammer, want de introductie is eigenlijk hét moment. Over een paar maanden zijn de vaste groepjes al gevormd en is het veel lastiger om connecties te maken."

Pauses

Tweedejaars masterstudent Medische biologie Wan-Yuh Shih kwam vorig jaar vanuit Taiwan naar Nijmegen, speciaal voor de interdisciplinaire master die haar zo aansprak. Ook zij heeft moeite om Nederlandse vrienden te maken. "Veel Nederlandse studenten kennen elkaar al van hun bachelor en praten gewoon Nederlands met elkaar in de pauzes. Dan voel ik me bezwaard om hen te onderbreken. In plaats daarvan zat ik dan maar de hele pauze te luisteren naar mensen die ik niet verstond.'

CULTURE SHOCK CURVE

De *culture shock curve*, in 1955 ontwikkeld door een Noorse socioloog, laat zien door welke fases iemand gaat die lange tijd in het buitenland verblijft. Mentoren horen erover in de voorbereiding van de introductie voor internationale studenten. De curve werkt als volgt. In het begin is de nieuwkomer erg enthousiast over het nieuwe avontuur (honeymoon period). Na verloop van tijd loopt hij of zij tegen cultuurverschillen aan (culture shock). Dit kan emoties teweegbrengen als heimwee of verzet tegen de andere cultuur. Stap voor stap, door interactie met de andere cultuur, zal de nieuwkomer steeds meer gaan begrijpen van zijn nieuwe leefomgeving (adjustment). En zich er (een beetje) thuis gaan voelen (adaption).

'IK HEB MIJN HUISGENOTEN GEVRAAGD OF ZE ZO VEEL MOGELIJK NEDERLANDS TEGEN ME WILLEN PRATEN'

Mengen met de Nederlandse studenten, voor veel internationale studenten is het een vurige wens. Maar hoe pak je dat aan? Suzuki heeft geen idee. De taal is een obstakel, maar ook het cultuurverschil speelt haar parten. "Nederlanders zijn veel directer dan ik gewend ben uit Japan. Dat vind ik soms best intimiderend."

Het helpt om plekken op te zoeken waar je samen met Nederlanders kunt werken of sporten, heeft Shih gemerkt. Ze liep aan het eind van het collegejaar stage bij het Donders Instituut, waar ze meer aan *small scale networking* kon doen. "De mensen daar waren zo aardig en toonden echt interesse", vertelt ze. "Zelfs de secretaresse vroeg hoe het met me ging. Nu durf ik meer – en spreek ik ook de Nederlanders in de collegezaal gemakkelijker aan."

Klaus Asbjørn Madsen gaat vanmiddag naar de introductie van de badmintonclub. "Het scheelt dat ik al in veel verschillende landen heb gewoond. Ik ben het wel gewend me aan te passen. En het helpt dat ik de taal spreek, natuurlijk."

Huisgenoten

Een ander obstakel is de gescheiden huisvesting. Een groot deel van de internationale studenten krijgt het eerste jaar een kamer via de SSH&, in een huis of op een gang met alléén maar internationals. "Dat kan gezellig zijn, maar bevordert de integratie niet", vertelt Shih. Je huisgenoten zijn toch degenen die je het gemakkelijkst wegwijs kunnen maken, stelt Ruby Yu Rung Yeng, ook uit Taiwan. Ze volgt het Erasmusprogramma Planet Europe. "Via je huisgenoten kom je van alles over de stad te weten, maar ze kunnen je ook helpen als de buurman geen Engels spreekt of als je een nieuwe ov-kaart moet kopen."

Madsen woont met studenten uit Engeland, Spanje, Italië en Duitsland in één huis. "Het is gezellig, maar het heeft gewoon niks te maken met Nederland. Voor mijn gevoel zou ons huis net zo goed in Australië of China kunnen staan. Het klinkt misschien overdreven, maar ik krijg soms het gevoel dat de universiteit ons bewust gescheiden houdt van de rest." Tijdens zijn bachelor heeft hij een halfjaar in Duitsland gestudeerd. Daar was in elk appartement standaard ruimte voor één of twee internationale studenten. De bewoners van het appartement hadden inspraak; als iemand net Frans aan het leren was, konden ze bijvoorbeeld de voorkeur geven aan een huisgenoot uit Frankrijk. "Zo kan die doorloop in het huis toch ook juist een voordeel zijn?"

Dat beaamt de Portugese Dyon Pacheco, tweedejaars Business Administration. Na een jaar in een SSH&-gebouw, heeft hij inmiddels een kamer in een huis met Nederlandse studenten. "Ik heb mijn huisgenoten meteen gevraagd of ze zo veel mogelijk Nederlands tegen me willen praten. Dat helpt mij bij het leren van de taal en het is gezelliger. Nederlandse studenten zijn wat vaker naar hun ouders in de weekenden, maar doordeweeks doen we veel samen."

Is
Nijmegen
er klaar
voor?

**Lotte Jensen, hoogleraar
Nederlandse literatuur- en
cultuurgeschiedenis**

"Nee, want veel zaken zijn volgens mij nog niet goed uitgedacht. Je moet bijvoorbeeld bewust nadenken wat je de ideale verhouding vindt. Wat willen we eigenlijk? 20 procent internationale studenten? 50 procent? Over dat soort zaken moeten we goed nadenken, om te voorkomen dat de internationalisering ten koste gaat van de Nederlandse taal en de Nederlandse voorzieningen. Het lijkt me niet wenselijk dat straks de hele introductie in het Engels is. Of dat alle bewegwijzering en berichtgeving op de campus alleen in het Engels is. Het is óók belangrijk dat Nederlandse studenten en medewerkers zich hier thuis voelen. De universiteitsbibliotheek Leiden besloot dat die naam te moeilijk was voor internationale studenten en maakte er Leiden University Library van, afgekort... Juist ja. Alsof internationale studenten de bibliotheek anders niet kunnen vinden. Dan schiet je echt door, vind ik. Ik hoorde laatst een universitair docent vertellen dat ze al tien jaar in Nederland woont maar geen Nederlands spreekt. Was niet nodig want iedereen praat toch Engels tegen haar. Dat is denk ik precies waar we buitenlandse studenten en medewerkers geen plezier mee doen. Omdat ze ook buiten de universiteit een leven hebben. Het lijkt wel alsof de internationalisering ons overkomt. Zoals het huisvestingprobleem in Groningen. Maar dat is natuurlijk helemaal niet zo. Je kunt er best op anticiperen. Op tijd op de rem trappen als je de ontwikkeling niet kunt bijbenen."

Hoop geld

Naast de introductieweek en huisvesting is vooral de taal een barrière, vertellen de studenten. Zo merken ze dat Nederlandse studenten vaak schroom voelen om Engels te praten. Internationale studenten leren op hun beurt juist geen Nederlands, omdat ze hier maar kort blijven. Shih was het eerste jaar zo druk met haar master, dat taallessen te veel tijd vereisten. Maar het kost ook een hoop geld, zegt ze. "Op veel universiteiten zijn zulke lessen gratis, maar hier kosten ze al snel honderden euro's. Dat vind ik gek. Zeker als niet-Europese student betaal ik al zo veel collegegeld – dan is zo'n extra kostenpost een obstakel."

De Taiwanese studente Spatial Planning Ruby Yu Rung Jeng is het gelukt. Ze heeft een paar Nederlandse vriendinnen gemaakt. Dat ze afgelopen zomer mee liep met de Nijmeegse Vierdaagse heeft daarbij zeker geholpen. Ze oefende met een paar studiegenoten wekenlang voor de tocht, ontmoette allerlei soorten mensen onderweg en leerde de omgeving van Nijmegen als geen ander kennen. En daar stond ze dan na afloop, met een bos gladiolen in haar armen. En een paar gloednieuwe vriendinnen. ★

VOLGEND JAAR MEER MENGEN

Vincent Buitenhuis, directeur van de SSH&, stelt dat huisvesting op dit moment nog noodgedwongen gescheiden is. "We doen ons best om naar oplossingen te zoeken, maar het punt is dat internationale studenten vaak een gemeubileerd appartement zoeken. Nederlandse studenten willen dat juist niet, en willen daar al helemaal niet extra voor betalen. Daarnaast mogen internationale studenten maar een jaar via de SSH& wonen, omdat we anders niet genoeg kamers voor ze hebben. Maar Nederlandse studenten blijven meestal juist langer; voor hen is het niet fijn steeds die doorloop in huis te hebben."

Dat de mentorgroepen in de introductie nog steeds gescheiden zijn bij de uitwisselingsstudenten en de masterstudenten (niet bij de bachelorstudenten), is ook een noodzakelijk kwaad, zegt hoofd International Office Wessel Meijer. Dat komt omdat deze internationale studenten aparte onderdelen moeten doorlopen, zoals 'hoe werkt het onderwijssysteem in Nederland' en 'hoe open je hier een bankrekening'. "Logistiek is het niet mogelijk gebleken om ze tegelijk met de Nederlandse studenten de intro te laten doorlopen." Meyer hoopt dat de logistieke problemen volgend jaar zijn opgelost. International Office spant zich ook in voor een gratis cursus Nederlands voor internationale studenten.

Nijmeegse studieverenigingen verwelkomen steeds vaker internationale studenten. Maar de gezelligheidsverenigingen houden de boot af. 'Ze schakelden wel over op het Engels, maar dat hielden ze dan twee zinnen vol.'

Tekst: Mathijs Noij / Foto's: Juliette Breuseker

STUDIEVERENIGINGEN SCHAKELLEN OVER OP ENGELS...

De Duitse Anna Bleeck gaat de geschiedenisboeken in als het eerste internationale bestuurslid van V.C.M.W. Sigma. De student Molecular Life Sciences is sinds haar eerste studiejaar al actief bij de studievereniging – ze was onderdeel van het eerste cohort studenten dat de colleges in het Engels kreeg. Dat was twee jaar geleden, en ze heeft de vereniging sindsdien behoorlijk zien veranderen.

Van de ongeveer 550 leden zijn er inmiddels zo'n 150 niet-Nederlands. Dat Bleeck dit jaar de positie inneemt van commissaris interne betrekkingen is het bewijs dat Sigma rap internationaliseert. Toegegeven: ze had een kleine voorsprong op andere internationale studenten, omdat haar oma Nederlands is. "Ik kom uit Aken, net over de grens bij Maastricht. We gingen vroeger vaak naar Zeeland op vakantie." Maar de Nederlandse taal is ze niet machtig, dus de voertaal in het nieuwe bestuur is Engels.

Toch is er nog wel wat werk te doen voor Sigma. Bleeck ziet dat veel internationale studenten schroom voelen om actief te worden bij de vereniging. "De Nederlandse directie schrikt sommige studenten af." Maar de barrière zit niet alleen in de taal en cultuur. Bleeck weet dat de internationale studenten om haar heen erg bang zijn om studievertraging op te lopen. Een actief lidmaatschap bij een vereniging schiet er dan bij in.

"Daarom is het belangrijk dat wij internationale studenten uitleggen wat een studievereni-

↪ Anna Bleeck

**'NEDERLANDSE
DIRECTHEID
SCHRIKT SOMMIGE
STUDENTEN AF'**

ging eigenlijk is", zegt Bleeck. "Velen denken dat wij een clubje zijn waar alleen gezopen wordt." Lachend: "Natuurlijk doen we dat óók, maar we doen veel meer. Het gaat meer om vrienden maken en studiegenoten leren kennen."

Taalbeleid

Uit een rondgang van Vox onder de studieverenigingen van Engelstalige bachelors blijkt dat niet alleen Sigma te maken heeft met een minder actieve groep internationale studenten. Bij psychologievereniging SPiN, zo laat secretaris Heleen van Renesse weten, zijn de internationale studenten meer gefocust op hun studie. Volgens Jurian van der Waal van Synergy (bedrijfskunde) belemmeren cultuurverschillen hen om de eerste stap te zetten. Maar, zo zegt hij: de internationals die eenmaal bij de vereniging betrokken zijn, waarderen deze des te meer en blijven vaker terugkomen.

De taal waarin leden worden aangesproken, verschuift steeds vaker naar Engels. SPiN, de vereniging met de meeste internationale leden (ongeveer 850), hanteert een tweetalig taalbeleid: de website is zowel Nederlands- als Engelstalig (zij het minder uitgebreid), net als de sociale media en nieuwsbrieven. Ook de algemene ledenvergadering (alv) zal vanaf dit jaar 'waarschijnlijk' in het Engels zijn.

BeeVee (biologie), Babylon (Communicatie- en Informatiewetenschappen) en Synergy hanteren een vergelijkbaar beleid. BeeVee verstuurt

alleen nog de nieuwsbrieven voor ouders in twee talen – de leden worden alleen in het Engels aangesproken. Babylon gebruikt zowel Nederlands als Engels op sociale media, maar geeft vanaf dit jaar haar eigen Engelstalige magazine uit. Bij Synergy gaat ‘praktisch alles’ in het Engels, met soms een Nederlandse vertaling. Alleen de alv is nog in het Nederlands.

Sigma en CognAC (Artificial Intelligence) hanteren een andere strategie: zij zijn volledig overgegaan op Engels. Niet toevallig vertegenwoordigen zij opleidingen die geen Nederlandse variant aanbieden: alle studenten zijn dus gewend om in het Engels te communiceren.

De grootste uitdaging, zelfs bij een Engeltalige vereniging als Sigma, is om internatio-

nale studenten niet alleen in het Engels te informeren, maar ze zich óók op hun gemak te laten voelen bij sociale activiteiten. Bij Sigma ziet bestuurslid Anna Bleeck het in ieder geval de goede kant op gaan. “De internationale studenten vormden in het eerste jaar een apart groepje. Op de borrels sprak iedereen toen nog Nederlands. Dat is nu steeds vaker Engels.”

... MAAR STUDENTENVERENIGINGEN BLIJVEN HOLLANDS

Waar studieverenigingen hun deuren steeds verder openzetten voor internationale studenten, zijn de grote studentenverenigingen in Nijmegen nog Nederlandstalige bolwerken. Ovum Novum heeft helemaal geen internationale leden, Carolus Magnus momenteel één. Bij Phocas zijn ze op twee handen te tellen.

De universiteit wil graag dat de grote verenigingen open staan voor internationale studenten. De verenigingen zelf voelen die verplichting niet. De praessessen van Carolus Magnus, Ovum Novum en Phocas geven alle drie aan dat internationale studenten welkom zijn. Maar als zij geen Nederlands spreken, wordt het voor hen lastig te integreren in een traditionele en Nederlandstalige omgeving als die van de studentenverenigingen. De verenigingen voelen geen druk om te internationaliseren, ook omdat internationale studenten nauwelijks aan de deur kloppen.

De Duitse Marie Wolter (Life Sciences, HAN) en de Turkse Alara Er (International Business Communication) zijn een uitzondering. Zij besloten zich vorig jaar aan te melden bij roeivereniging Phocas. Tijdens de introductie lieten ze hun e-mailadres achter bij de vereniging, en ze zijn er nog altijd actief.

Vreemde eenden

Om bij Phocas binnen te wandelen zonder een woord Nederlands te spreken, moesten de twee inderdaad een behoorlijke drempel over. “We voelden ons welkom, maar waren wel de vreemde eenden in de bijt”, zegt Wolter. “Onderling praatte iedereen Nederlands. Als wij erbij waren, schakelden ze over op Engels,

Alara Er en Marie Wolter roeien bij Phocas

maar dat hielden ze dan twee zinnen vol.”

Het geluk dat Wolter en Er hadden, was dat zich al snel een groepje om hen heen vormde van leden met wie ze goed konden opschieten. “Zij vonden het juist leuk om met internationals zoals wij om te gaan”, zegt Er. Samen vormden ze een team.

Inmiddels snijdt voor Wolter en Er het lidmaatschap van Phocas aan twee kanten: ze kunnen hun favoriete sport beoefenen, én het helpt bij de integratie in het Nederlandse studentenleven. “In het begin kwamen we vooral voor het roeien”, zegt Wolter. “Maar inmiddels gaan we ook vaak naar sociale activiteiten. Ik sla geen feestje over.”

Het maken van aparte teams met alleen internationale studenten – een mogelijke oplossing om de internationale leden zich meer op hun gemak te laten voelen – zien Wolter en Er

dan ook niet zitten. “Dan word je als internationaal team juist buiten de grotere groep geplaatst.”

Dat het Ovum Novum en Carolus Magnus helemaal niet lukt internationale studenten aan zich te binden, verrast Er en Wolter niet erg. “Bij die verenigingen draait het vooral om de gezelligheid”, zegt Er. “Daar moet je nog meer dan bij Phocas de cultuur begrijpen. De grappen die ze maken, de taal die ze spreken, de drankcultuur. Bij Phocas heb je nog altijd de sport.”

Toch heeft ook Phocas zijn tradities, die moeilijker te begrijpen zijn voor buitenlandse studenten. Volgens Er en Wolter is het daarom “onmogelijk” dat zij ooit in het bestuur van de vereniging zouden komen. “Wij zullen toch altijd een soort van buitenbeentjes blijven.” *

OF JE BLIJFT LEKKER IN KRANENBURG

Goedkoper, rustiger, minder parkeergeld. Het zijn drie redenen waarom Duitse studenten aan de Radboud Universiteit graag op kamers gaan in Kranenburg. 'Als je van rust en orde houdt, zit je hier goed.'

Tekst: Ken Lambeets / Foto: Marjolein van Diejen

Zo maar een vrijdagmiddag in Kranenburg. Bij Bäckerei Derks bijt een bejaard koppel in een appetijtelijk pruimengebakje, de bus naar Nimwegen baant zich een weg door de met paraplu's versierde Grosse Strasse. In restaurant El Toro, gespecialiseerd in gerechten uit de Balkan, bereiden de obers zich voor op wat hopelijk een drukke avond wordt.

Op het belendende marktplein, waar een fontein in de vorm van een stierenhoofd water spuwt, hebben we een afspraak met Miriam Panning. De Duitse studente Psychologie wilde in eerste instantie in eigen land stude-

ren. Pas in augustus wist ze dat het Nijmegen zou worden. Alle kamers in de stad waren al bezet. Van een studiegenoot hoorde ze dat er in Kranenburg altijd wel plek was. Nu huurt ze een kamer voor 275 euro per maand.

Bäckerei

Panning komt net terug van een bezoekje aan haar ouders in Münster, ze parkeert haar auto op het Kranenburgse marktplein. "Ongeveer driekwart procent van de studenten hier heeft een auto", zegt ze. "Dat is niet noodzakelijk, maar maakt het leven wel eenvoudiger."

BURGEMEESTER KRANENBURG

“Heel wat studenten die in Nijmegen of in Kleef studeren, wonen op kamers in Kranenburg”, zegt de Kranenburgse burgemeester Günter Steins. “Om hoeveel studenten het gaat weten we niet: bij hun inschrijving in de gemeente wordt niet in kaart gebracht of ze studeren. Als gemeente organiseren we geen speciale activiteiten voor studenten, maar alle studenten zijn hier van harte welkom.”

De bus naar Nijmegen doet er namelijk anderhalf uur over. En vijftien kilometer naar de universiteit fietsen – en terug – is wat ver. Via WhatsApp geven studenten met een auto door wanneer ze naar de campus rijden. Melden zich carpoolers, dan spreken ze af op de parkeerplaats tegenover Bäckerei Derks, of voor de bruidswinkel aan de andere kant van de Grosse Strasse – de straat waaraan de meeste studenten wonen.

Volgens Panning lijken de Duitse studenten in Kranenburg op elkaar. “Over het algemeen komen de introvertere studenten in Kranenburg terecht. Als je van rust en orde houdt, zit je hier goed. De cafés zijn voor oudere mensen – studenten komen er eigenlijk niet. Als je naar een feestje in Nijmegen wilt, ben je wel even onderweg. Bovendien moet je dan bij vrienden kunnen overnachten.”

Foodies

Hoe knus ook, de kleinschaligheid van Kranenburg heeft nadelen. Studentenbanen zijn schaars. “Als hier een nieuwe winkel opent, komen er honderd studenten om een baan smeken”, zegt Panning. De lokale huisarts heeft een wachtlijst en zijn dichtstbijzijnde collega woont meer dan tien kilometer verderop, in Kleef. “Niet handig als je hoge koorts hebt.”

Foodies hebben weinig te zoeken in Kranenburg. Uitzonderd El Toro, El Paso en Schnellrestaurant-Peters zijn er weinig gastronomische adresjes in het grensdorp. Dat ene nieuwe falafelentje was geen lang leven beschoren. De meeste studenten koken hun potje zelf. “Soms halen we pizza of döner”, zegt Miriam. “Dat is goedkoop, maar niet superlekker. En door de afgelegen ligging van Kranenburg ligt thuis laten bezorgen niet voor de hand.”

Geen wonder dat veel studenten het na enkele jaren in Kranenburg voor gezien houden en naar Nijmegen

verhuizen. Heel soms maakt iemand de omgekeerde beweging. “Vorige week verhuisde een vriendin naar Kranenburg: ze voelde zich niet thuis in Nijmegen vanwege de drukte en de hoge parkeerkosten. Dat laatste is een veelgehoorde klacht onder Duitse studenten.”

Huisbaas

In 2006 bestond 20 procent van de inwoners van Kranenburg uit Nederlanders en dat aandeel is waarschijnlijk toegenomen. Ook een van Pannings burens komt uit Nederland. Begrijpelijk, vindt ze. “In Kranenburg kunnen ze zich huizen veroorloven die ze 500 meter verderop nooit hadden kunnen bouwen.” Toch voelt Kranenburg volgens de psychologiestudent Duits aan. “Kijk naar de verkeersborden en de producten die in de winkels verkocht worden. Bij de bakker spreek ik Duits, met mijn huisbaas ook. Dat is in Nijmegen onmogelijk.”

De drukste plek van Kranenburg? Zonder twijfel het winkelcentrum. Zelfs op vrijdagmiddag zijn de parkeerplaatsen van de Penny, Aldi en Rewe voor de helft gevuld, voornamelijk met wagens met Nederlandse nummerplaten. Het zorgt wel eens voor wrevel bij de Duitse studenten. “Actieproducten zijn vaak meteen uitverkocht. Nederlanders slaan hier grote voorraden in, zoals dertig fazanten of veertig liter olijfolie.” Zelf shopt ze op donderdag- of vrijdagochtend – hoe vroeger, hoe beter. “Als je later gaat, zijn alle vakken leeg en blijft enkel het rotte fruit over.”

Panning is zelf nog niet van plan om naar Nijmegen te verhuizen. “Nijmegen is een leuke stad, maar niet als je een auto hebt. Bovendien spreek ik geen Nederlands. Het is voor mij nu prettiger om in Kranenburg te wonen. De huizen en boodschappen zijn hier goedkoper, het is hier schoner en mensen wonen minder dicht op elkaar. Maar zeg nooit nooit: als ik een fijne baan in Nijmegen vind, zou ik het zeker overwegen.” ★

‘NEDERLANDERS SLAAN HIER GROTE VOORRADEN IN, ZOALS DERTIG FAZANTEN OF VEERTIG LITER OLIJFOLIE’

ENGELS PRATEN IN DE RAAD IS NOG EEN BRUG TE VER

Internationale medewerkers en studenten weten de ondernemings- en studentenraad maar moeilijk te vinden. Niet zo gek, want veel discussies en beleidsdocumenten zijn in het Nederlands.

Tekst: Mathijs Noij en Pim ten Broeke / Foto's: Getty Images

Je zou het bijna de mantra van de universiteit kunnen noemen: iedereen moet zich welkom voelen op de Nijmeegse campus. In de nieuwe internationaliseringsvisie lezen we de utopische woorden: 'In 2025 bestaat er een inclusieve Radboud-gemeenschap waarin alle leden zich opgenomen voelen, ongeacht hun nationaliteit en achtergrond.' De medezeggenschapsraden worden genoemd als organen waarin "rekening gehouden wordt met elkaars behoeften".

De realiteit is op dit moment anders. Schrijnend voorbeeld daarvan is het vertrek van de Amerikaanse Kristina Hodelin-ter Wal uit de ondernemingsraad in december 2017. "Ik had het gevoel dat ik weinig kon bijdragen als lid van de Gezamenlijke Vergadering. De taalbarrière was gewoon te groot." Als afgevaardigde van de PhD Organisation Nijmegen (PON) besloot Hodelin-ter Wal na drie maanden haar plaats af te staan.

Het motiveert de fractie PON om zich in te zetten voor een officieel taalbeleid in de centrale medezeggenschap,

WAT VINDEN DE STUDENTEN?

Nog nooit nam een internationale student zitting in de Universitaire Studentenraad. Studentenpartij AKKUraad wil een toegankelijker medezeggenschap en pleit voor een vertaalcentrum dat alle beleidsstukken in het Engels omzet. Om de kwaliteit van de discussies te waarborgen, wil AKKUraad wel in het Nederlands blijven vergaderen. Internationale studenten in alle lagen van de medezeggenschap moeten gratis Nederlandse taalcursussen kunnen volgen. Asap, de andere studentenpartij, is ook voor Engelstalige stukken en taalcursussen voor alle internationale medezeggenschappers, maar beraadt zich nog over de voertaal tijdens vergaderingen.

waarin de universitaire studentenraad en de ondernemingsraad met het college van bestuur om de tafel zitten. Begin oktober wordt het voorstel besproken met het college van bestuur. PON pleit voor tweetaligheid: medewerkers en studenten mogen kiezen in welke taal zij zich uiten, Nederlands of Engels.

De fractie schrijft in het stuk dat een 'vijandige sfeer' jegens internationale vertegenwoordigers in de medezeggenschap Hodelin-ter Wal deed besluiten de ondernemingsraad te verlaten. De promovendus zegt daar zelf over dat ze zich niet welkom voelde. "Ik merkte gewoon dat mensen niet blij waren met het feit dat ik Engels sprak."

Moeten Nederlandse medezeggenschapsleden dan maar overschakelen op Engels, een taal die zij minder meester zijn? Nee, zeggen de promovendi van PON. De driemansfractie pleit voor een volledig tweetalige Gezamenlijke Vergadering, waarin elke spreker kan kiezen tussen Engels en Nederlands. Dat betekent dat er direct vertaling geregeld moet worden, die via oortjes de leden van de studenten- en ondernemingsraad bereikt.

Iets vergelijkbaars gebeurde voorheen al: in de Gezamenlijke Vergadering was een tolk aanwezig die live meetypte met de discussie. Hodelin-ter Wal las via een scherm mee, maar dat werkte niet, zegt ze. "Ik kon de gesprekken niet volgen. Logisch ook: die discussies gaan razendsnel en zo'n vertaler is ook maar een mens." Simone Lederer, lid van de PON-fractie, bevestigt dat details verloren gingen in de vertaling. "Laat staan dat je je kunt mengen in de discussie."

Een ander argument dat PON geeft voor een tweetalige medezeggenschap is dat de beleidsstukken nu vaak in het Nederlands op Radboudnet verschijnen, met hoogstens

**'IK MERKTE DAT MENSEN
NIET BLIJ WAREN MET HET
FEIT DAT IK ENGELS SPRAK'**

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en juridisch directeur van Netwerk Notarissen.

Ophokken

Met internationale studenten valt voor de universiteiten flink geld te verdienen. En dus is het beleid van sommige universiteiten zo veel mogelijk internationale studenten aan te trekken. Sommige opleidingen hebben inmiddels last van te veel studenten door de enorme toeloop van internationale studenten en stellen een numerus fixus in. En ook de huisvesting is nogal een dingetje. Nu is het zo dat veel Nederlandse studenten bij paps en mams blijven wonen en met hun Eastpakrugzakje (en de luxere student met een Herschelrugzak) op en neer treinen. Voor Duitse studenten uit Kleve die in Nijmegen studeren is dat misschien ook een optie. Maar voor veel andere internationale studenten is toch écht (volwaardig) onderdak nodig.

De huisvesting in Groningen aan het begin van het nieuwe academiejaar is niet echt volwaardig te noemen. Internationale studenten worden opgehokt in containers en tenten. Slapen op een 'slaapzaal' in een tent? 12,50 euro per nacht. Voor de luxere buitenlandse student is er een woonschip in Groningen. *Quanta costa?* 42,50 euro per nacht en volpension. Medewerkers van de RUG worden zelfs opgeroepen een buitenlandse student in huis te nemen.

In mijn colleges is geen internationale student te ontdekken. Ik weet dus maar weinig over hen en hoop van harte dat we ze in Nijmegen betere huisvesting aanbieden dan een tent. Toch vindt iets in mij het jammer dat ik niet in Nijmegen woon en er geen oproep is als bij de RUG. Hoe leuk zou het zijn om een Duitse student in huis te hebben?! Dan had ik vast niet het concert van Helene Fischer in het Gelredome gemist. En had Mr. Law een huisgenoot met wie hij wel Warsteiners en Erdingers kon drinken. Gelukkig houd ik ook van Duitse rap (*u.a.* Peter Fox) en Duitse dance (Robin Schulz) voor het geval onze huisgenoot wat minder stereotiep zou blijken. Genoeg gedagdroomd. Eerst maar eens mijn nieuwsgierigheid bevredigen: zijn ze er in Nijmegen en wat is het verdienmodel van onze uni? Dat lees ik vast in deze Vox ;)

'DE STEM VAN DE INTERNATIONALE MEDEWERKER ONTBREEKT'

een Engelse samenvatting erbij. Wie geen Nederlands kent, kan zich daardoor niet informeren over het universiteitsbeleid. Volgens PON is dat echter 'een basisrecht': elke student of medewerker moet zich kunnen verdiepen in het functioneren van de universiteit. Dus moet elk document beschikbaar zijn in het Nederlands én Engels.

Monsterklus

Ondernemingsraadvoorzitter Bernadette Smelik herkent zich totaal niet in het beeld dat PON schetst van een vijandige sfeer tegenover Hodelin-ter Wal. "Mij staat juist bij dat iedereen haar graag wilde helpen." Smelik vermoedt dat er niet alleen sprake was van een taalbarrière, maar ook van een cultuurbotsing. "Het jaar ervoor hadden we een internationale medewerker in de or. Dat ging toen wel goed."

Neemt niet weg dat ook Smelik ziet dat er brede steun is voor een officieel taalbeleid in de Gezamenlijke Vergadering (GV). "Het stuk van PON is goede input voor de discussie." Het pleidooi voor volledige tweetaligheid is volgens Smelik "wat je in theorie natuurlijk wilt. De vraag is alleen hoe je dat kunt bereiken."

Smelik betwijfelt of het verstandig is al het papierwerk van de GV te vertalen. Zij wijst op wet- en regelgeving: universiteiten zijn verplicht om reglementen in het Nederlands te schrijven. Vertalingen dienen gecertificeerd te zijn, of er moet een disclaimer bij dat de Nederlandse tekst leidend is.

En is het de investering waard is om alle documenten naar het Engels om te zetten? Het vertalen van alleen de

MEDE-ZEGGENSCHAP IN DEN LANDE

Niet alleen in Nijmegen is de discussie over taalbeleid in de medezeggenschap losgebarsten. Een aantal universiteiten, waaronder Wageningen, heeft besloten alle vergaderingen in het Engels te doen. Op andere instellingen is de medezeggenschap tweetalig, zoals de Universiteit Groningen, waar medezeggenschappers kunnen kiezen in welke taal ze zich uitdrukken. De vertaling wordt vervolgens op een scherm geprojecteerd. De Radboud Universiteit behoort, samen met bijvoorbeeld de Erasmus Universiteit, tot de derde en grootste groep, die nog geen definitieve richting heeft gekozen.

'DE CENTRALE MEDEZEGGENSCHAP MOET HET VOORTOUW NEMEN'

Volgens de Duitser Samuel Hofmann, lid van de facultaire studentenraad bij sociale wetenschappen, is het een kip-eiverhaal, die lage betrokkenheid van internationale studenten bij de medezeggenschap. "Beleidsstukken, samenvattingen en communicatie vanuit college van bestuur, faculteit en opleiding zijn veelal Nederlandstalig. Dit werpt een grote drempel op voor internationale studenten die mee willen praten. Toen ik vorig jaar in de opleidingscommissie van psychologie zat, heb ik er bewust voor gekozen Neder-

lands te leren. De discussies konden daardoor in het Nederlands worden gevoerd. Dit jaar telt de commissie twee internationale leden die géén Nederlands spreken. Ik ben benieuwd hoe zij het ervaren. Het wordt tijd dat de universiteit de volgende stap zet. De faculteiten wachten af tot er van bovenaf richting wordt gekozen."

Bas van der Zandt, die afgelopen studiejaar in de facultaire studentententoonstelling van FNWI zat, ondersteunt Hofmanns punt. "Bijna alle beleidsstukken op de bètafaculteit zijn in het Nederlands. Omdat de medezeggenschap en het bestuur voornamelijk uit Nederlanders bestaan, zijn de vergaderingen en stukken

ook Nederlandstalig. Dan krijg je dat internationale studenten in de opleidingscommissies hun Nederlandse collega's moeten vragen de stukken uit te leggen. Als de centrale medezeggenschap het voortouw neemt, is het voor faculteiten gemakkelijker om ook de internationaliseringslag te maken."

beleidsstukken is al een monsterklus: die omvatten soms tientallen pagina's. Smelik: "Moet de universiteit de kosten daarvoor dragen, terwijl er bijvoorbeeld ook geroepen wordt om meer docenten en studentenpsychologen?"

Bovendien vreest ze een hogere werkdruk. De medezeggenschap werkt met strakke deadlines. "Als er snel een vertaling nodig is, moet een medezeggenschapslid of ambtelijke ondersteuner dat toch zelf doen, bovenop al het andere werk."

Geen keuze

De noodzaak is volgens PON echter groot. Fractielid Katrin Sutter: "De Radboud Universiteit zet in op internationalisering, maar de medezeggenschap blijft achter. De GV is nog geen goede afspiegeling van de campus. De stem van de internationale medewerker ontbreekt."

Volgens de vertrokken Kristina Hodelin-ter Wal moet

er veel gebeuren voor de Gezamenlijke Vergadering echt toegankelijk is voor niet-Nederlandstalige leden. Zoals PON in haar visiedocument stelt, heerst er een Nederlandse cultuur in de GV - internationale medewerkers en studenten zullen zich meermaals bedenken voor ze toetreden tot het hoogste medezeggenschapsorgaan van de universiteit.

De PON-fractie is zich bewust van het prijskaartje dat aan tweetaligheid hangt. Maar als de universiteit écht wil dat iedereen kan meepraten, heeft ze geen keuze, aldus de fractieleden.

Het college van bestuur spreekt zich, in afwachting van de GV begin oktober, niet uit over de taalkwestie. "Idealiter vormt de centrale medezeggenschap een goede afspiegeling van de campus", zegt woordvoerder Martijn Gerritsen. "Hoe dat te organiseren, wordt de komende tijd besproken." *

ADVERTENTIE

Academic communication training modules

Excellent communication makes for outstanding academics

Radboud **in'to** Languages
opent nieuwe werelden

www.into.nl

NIEUWS UIT DE OR EN DE USR
www.radboudnet.nl/medezeggenschap
www.numedezeggenschap.nl

PUNT!

USR

De raad is weer terug!

Het is weer zo ver, een nieuwe Universitaire studentenraad! Ook dit jaar zal die bestaan uit zes koepelleden (vanuit CSN, CODC, BOS, ISON, SOFv, NSSR), vier leden vanuit de fractie AKKUraad en vier leden vanuit de fractie van asap. We hebben ontzettend veel zin om ons dit jaar in te zetten voor een nóg betere universiteit. We nemen plaats in verschillende werkgroepen, commissies en klankbordgroepen zodat de stem van de student gehoord wordt tot op het hoogste bestuurlijke niveau.

In de welzijnsenquête gaf een kwart van de studenten aan zich 'leeg' te voelen en stressklachten te hebben. We gaan ons als USR dan ook inzetten voor verbetering van het studentenwelzijn. Prestatiedruk komt van alle kanten. Hoge cijfers, een vol cv en tegelijk een bruisend sociaal leven onderhouden lukt (vanzelfsprekend) niet altijd. Het wordt tijd voor een gezonder klimaat op de universiteit waarin ook ruimte is voor persoonlijke ontwikkeling (bijvoorbeeld in de vorm van cultuur/sport). Een beetje stress is goed, maar een stress-klimaat moeten we voorkomen en verhelpen.

GROENE CAMPUS

Voor ons blijft duurzaamheid ook belangrijk. Initiatieven van de vorige USR zoals het duurzaamheidsconvenant willen we doorzetten, om studentenverenigingen aan te sporen meer te letten op hun ecologische voetafdruk. Daarnaast willen we pleiten voor een schoon milieu en voor het behoud van onze groene campus. De universiteit heeft een voorbeeldfunctie op dit gebied, en alhoewel de RU goed op weg is, kan het altijd beter! Helemaal nu Nijmegen officieel is verkozen tot green capital van Europa.

Onderwijs is het meest tastbare onderwerp dat in de medezeggenschap de revue passeert. Onderwijsinnovatie, ICT in het onderwijs, maar ook de minder positieve bezuinigingen op het onderwijs en de hoge werkdruk bij docenten zijn actuele thema's. Dit jaar worden op de universiteit plannen gemaakt om het geld dat vrijkomt door de invoering van het leenstelsel te investeren in het onderwijs. De USR zal meebeslissen, met als doel de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

DIGITALISERING

Dit jaar stelt het college van bestuur een nieuw strategisch plan op. Dat plan is bepalend voor het universitaire beleid van de komende jaren en is daarom voor iedereen (en vooral voor studenten) van groot belang. Wij pleiten ervoor dat er geen ontwikkelingen in het plan worden opgenomen die negatief voor de studenten kunnen uitpakken. Tevens gaan we kijken naar belangrijke speerpunten die we terug willen zien.

Internationalisering, digitalisering, het nieuwe studentenstatuut, de introductie, de medezeggenschap, verbouwingen en tal van andere zaken zullen ook voorbij komen dit jaar. Ben je benieuwd wat we allemaal doen? Houd de USR social media in de gaten! En als je vragen of opmerkingen hebt, mail dan naar USR@ru.nl of loop een keer langs bij onze kamer in TvA 1.

OR

Actieplan Vermindering Werkdruk

Het actieplan 'Vermindering Werkdruk 2018-2020' staat op de agenda van de Universitaire Gezamenlijke Vergadering van oktober 2018. Misschien denk je: "Hoog tijd dat daar iets aan wordt gedaan." Dan sla je de spijker precies op z'n kop. Dat vindt de Ondernemingsraad namelijk ook.

Al in november 2003 zette de Ondernemingsraad de initiatiefnota 'Werkdruk' op de agenda. Het verslag van deze vergadering staat niet online, maar volgens een persoonlijke herinnering had het toenmalig College van Bestuur er bar weinig zin in. Als zoenoffer werd toegezegd om voor de Ondernemingsraad de verschillen in onderwijsbelasting bij de faculteiten te vergelijken. Anderhalf jaar later, in april 2005, wordt de voortgang besproken. Hiervan is wel een verslag beschikbaar. Daaruit blijkt dat de tegenzin niet is verdwenen. Volgens toenmalig collegelid Peters had het College van Bestuur de gegevens niet nu al kunnen verzamelen. Daarnaast veranderen deze gegevens van jaar op jaar. Kortom, de Ondernemingsraad moest begrijpen dat het inzichtelijk maken van werkdruk best moeilijk is.

We zijn vijftien jaar verder. Nog steeds is het weekend voor veel collega's een kans om eindelijk eens dat aan die onderzoekspaper te gaan zitten. De werkdruk is er niet minder op geworden. Maar er ligt nu wél een actieplan dat gezamenlijk is opgesteld door het College van Bestuur, de medezeggenschap, vakbonden en een aantal betrokken collega's. Het actieplan wil op korte termijn winst boeken door zo veel mogelijk 'gedoe' uit het onderwijs te halen. De uitgangspunten zijn: minder bureaucratie, eenvoudiger organisatie, continuïteit bij de inzet van mensen en vernieuwingen alleen doorvoeren als het nodig is. Van faculteiten worden concrete acties gevraagd om het plan in te voeren. Hopelijk verbetert er snel iets aan de werkdruk. Maar ongetwijfeld zullen er nog mensen zijn die roepen dat het best moeilijk is om iets te doen. Dat is geen reden meer om niets te doen. Er is een hoognodige stap gemaakt om werkdruk te verminderen. Daarom petje af voor de OR-leden van 2003 (Paul Wels, Lettie Lubsen en Marius Kaptein) die zich in het thema hebben vastgebeten en hebben doorgezet.

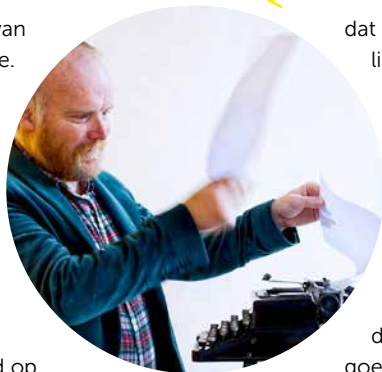
OPI NIE

zelf een opinie insturen kan ook
mail 'm naar redactie@vox.ru.nl
De redactie heeft het recht de brief in te korten

Internationalisering? Betaal mee!

De toename van het aantal studenten uit alle hoeken van de wereld kost geld. Wie betaalt dat? Hoogleraar **Marc van Oostendorp** heeft een voorstel: verhoog de collegegelden voor Engelstalig onderwijs.

De internationalisering van de universiteit is een luxe. Met al die studenten uit Spaanse dorpjes, Duitse steden en Indiase metropolen is het alleen maar gezelliger geworden op de campus. Wie zou dat ontkennen? Het is fijn dat er mensen rondlopen die de wereld op een andere manier bezien, het is leerzaam dat je in de collegezaal ook een heel andere mening kunt horen, en de kwaliteit van de koffie is er ook alleen maar op vooruitgegaan. Nijmegen wordt zowaar een wereldstad. De vraag is alleen: wie betaalt die luxe? Wie zorgt ervoor dat al die mensen onderdak vinden? En een *cortado*? Wie draait er op voor hun docenten en hun pleziertjes? Dat zijn de buitenlandse studenten zelf niet. Of nauwelijks: de collegegelden zijn in Nederland heel erg laag, en dat is, met het grote aanbod van Engelstalige programma's, een belangrijke reden waarom mensen naar Nederland komen om te studeren. Maar dat betekent dat de kosten op twee manieren worden opgebracht door Nederlanders die met onze gezellige campus niks te maken hebben. Ze betalen aan de ene kant belasting die het mogelijk maakt dat al die mensen uit Spanje, Duitsland en India hier kunnen studeren. En doordat de explosie in studentenaantallen niet betekent dat er meer geld komt, krijgen de kinderen van die belastingbetalers ook nog eens minder goed onderwijs, en

dat is – afgezien van de gezelligheid – minder waar voor hun geld. En dan verliest gaandeweg ook onze taal het op de campus nog van het Engels. Nu kun je trots zijn op zoveel gastvrijheid en dat je in een land woont dat mensen overal vandaan hierheen trekt om ze goedkoop en goed op te leiden. Maar als het systeem in zijn voegen kraakt, moet er een oplossing komen. Dan is het redelijk om ook aan de buitenlandse studenten of hun ouders een bijdrage te vragen. Moreel en wettelijk kun je niet aan buitenlanders meer geld vragen, zeker niet als zij uit de EU komen. Maar hier is een plan: je kunt wel de collegegelden voor *Engelstalig* onderwijs fors verhogen, bijvoorbeeld tot de werkelijke kosten van een studie, naast een veel goedkoper, bijna gratis, Nederlandstalig aanbod. Ook Nederlanders die met alle geweld Engelstalig onderwijs willen volgen betalen meer; ook buitenlanders die Nederlanders willen leren (gezellig!) kunnen nog steeds vrijwel gratis meedoen. Met het binnenkomende geld verbeter je het Engelstalig én het Nederlandstalig onderwijs, zodat we een campus krijgen waar het nog steeds gezellig is en kleurrijk en waarin iedereen gelijkelijk geniet van en bijdraagt aan de luxe.

Marc van Oostendorp is hoogleraar Nederlands en Academische communicatie

Is
Nijmegen
er klaar
voor?

**Henny Sackers, marsleider
Vierdaagse en hoogleraar
bij rechten**

“Tijdens de Vierdaagse absoluut. En ik zou graag zeggen dat Nijmegen en de universiteit er de rest van het jaar ook klaar voor zijn. We geven colleges in het Engels en we zorgen voor huisvesting, maar daarmee red je het niet. Internationale studenten en medewerkers moeten zich welkom voelen. Daar schort het nog wel een beetje aan. Dit jaar liepen 84 nationaliteiten de Vierdaagse, er is een enorme saamhorigheid onder al die wandelaars. Hoe dat kan? Ik noem het magie. Iedereen is bereid een week lang alles te geven, zich open te stellen. Misschien juist omdat het maar een week is. We zorgen ervoor dat alle informatie in het Engels beschikbaar is. Van vrijwilligers en medewerkers wordt verwacht dat ze Engels kunnen spreken en daar houden we bij het werven rekening mee. Pas in 1928 kregen we de eerste buitenlandse deelnemers en sindsdien is de Vierdaagse steeds internationaler geworden. Zoiets groeit. Je kunt als college van bestuur niet zeggen ‘over vijf jaar hebben we studenten van 84 nationaliteiten’. Dat gaat stap voor stap. Je moet ervoor zorgen dat mensen zich thuis voelen, door gastvrijheid uit te stralen, verdraagzaam te zijn en begrip te tonen. Dat moet de Vierdaagse doen met de wandelaars en de universiteit met haar studenten.”

Mamma mia

Does it show again?

Roxy's is sinds kort dé Nijmeegse plek om mee te galmen met The Eagles of Grease. Ook internationale studenten weten de karaokebar in de Platenmakersstraat te vinden.

Tekst: Thijs van Beusekom / Foto: Tom Hessels

Heel de wereld zingt karaoke

'From a phone booth in Vegas, Jessie calls at five am to tell me how she's tired of all of them.'

Gelukzalig, met de ogen op het scherm gericht, zingt een bebaarde jongen mee met Joshua Kadisons *Jessie*. In zijn linkerhand houdt hij de microfoon, in de rechter een bierglas dat hij bij elk instrumentaal intermezzo aan zijn mond zet. Zijn publiek zit op lange banken langs de kant. De barman is een Schot. Karaokebar Roxy's, afgelopen juni geopend, doet het goed bij internationale studenten. Hoe dat komt? Misschien hebben ze zo ver van huis simpelweg minder gêne. Feit is dat een groot deel van de bezoekers bestaat uit internationals.

'We could go to Mexico, you, the cat and me. We'll drink tequila and look for seashells.'

Aan een hoge tafel zitten vier internationale studenten. "Karaoke was erg populair tijdens de introductie", zegt Marlene Hellweg (21, Arts and Culture studies) uit Duitsland. Maar het is de eerste keer dat ze in Roxy's komt, vertelt ze. "In Münster speelden we vaak Singstar, maar

karaoke, nee, dat deden de *cool kids* niet, haha."

'But tell me all about our little trailer by the sea. Jessie, you can always sell any dream to me.'

Hoe anders was dat bij Selena Soemakno (19, Arts and Culture studies) in Jakarta, Indonesië. In haar ouderlijk huis stond een karaoke-machine in de woonkamer. "Die apparaten worden tegenwoordig vooral nog gebruikt door ouderen. Jongeren zijn overgestapt op YouTube, dan heb je zo'n machine niet meer nodig." Mauricio Bustamante (23, Business Administration) lacht. Thuis in Costa Rica ging hij vaak naar de karaokebar om zijn favoriete nummer te zingen: de Eagles-evergreen *Hotel California*. "Er werden daar vooral Spaanstalige nummers aangevraagd. Ook van *Hotel California* bestaan Spaanse versies, maar ik zing 'm toch liever in het Engels."

'She asks me how the cat's been. I say, Moses, he's just fine, but he used to think about you all the time.'

Terwijl iedereen een slok van zijn drankje

neemt, zit Karla Kiefer (20, Arts and Culture studies) met een grote lach te luisteren. Ze weet het niet zeker, maar meent zich te herinneren dat haar moeder vroeger een groot karaokefan was. Toch maar even bellen met het thuisfront in Harare, Zimbabwe. Terwijl Kiefer telefoneert, vertelt Hellweg over massale meezingsessies op een plein in Münster. "Dat is natuurlijk ook gewoon karaoke." Soemakno reageert enthousiast: "In Indonesië houden ze karaoke ook vaak buiten, maar dan juist in de kleine dorpjes. Ze draaien dan alleen lokale nummers, veel te hard, zodat de buurdorpen ook mee kunnen genieten."

Karaoke in Zimbabwe

'Jessie, paint your pictures 'bout how it's gonna be. By now I should know better, your dreams are never free.'

"Hallo? Mam, ben je daar?" Kiefer heeft haar moeder eindelijk aan de lijn. "Hoe het is? Goed! Zeg, rare vraag: was jij vroeger fan van karaoke?" Ze wacht het antwoord even af en begint dan hard te lachen. Nadat ze heeft opgehangen, legt ze uit dat haar moeder vroeger elke

week naar de karaokebar ging, echter voornamelijk om te horen hoe anderen zongen. Had ze een drankje te veel op, dan pakte ze zelf ook wel eens de microfoon. "Karaoke is in Zimbabwe erg groot!"

'I love you in the sunshine, lay you down in the warm white sand.'

Hoewel de muzieksmaak van de vier internationals varieert van punk tot r&b en melodramatische ballads, hebben ze één gemene deler: ABBA! Als het de beurt is aan het internationale gezelschap om het podium te betreden, is *Mamma Mia* dan ook een logische keuze. De een galmt wat enthousiaster mee dan de ander, maar het geheel klinkt zeker niet onaardig. Bustamante gaat binnen twee weken in ieder geval op herhaling, dan heeft hij met zijn mentorgroepje in Roxy's afgesproken. Misschien kan hij dan *Hotel California* weer eens ten gehore brengen.

'Jessie, you can always sell any dream to me. Oh, Jessie, you can always sell any dream to me.' *

TIPS

Je kunt natuurlijk alle stadskranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van Vox.

UITGAAN

THIJS VAN BEUSEKOM (25) IS HOOFDREDACTEUR VAN NIJMEGEN CULTUURSTAD EN SCHRIJFT VOOR VOX.

JIWA JIWE

6 oktober, Merleyn

Een exotisch feestje in Merleyn om de herfstregen nog even te verdringen. Jiwa Jiwe belooft Afrobeats, tropical bass, kuduro, kwaito en meer exotische platen, gebracht door Qoqonut, Chamos en Tsandr b2b Coco. Vanaf 23.00 uur. Entree 5 euro, gratis voor 23.30 uur.

SHINDIG LIVE!

13 oktober, Brebl

Een hele nacht live-muziek in de genres Rhythm and Blues, Rockabilly en Surf en Garage, wie wil dat nou niet?! Powersolo, Thee Andrews Surfers, Slick Nick & The Casino Special en MFC Chicken blazen vanaf het podium je voetjes van de vloer. Vanaf 21.00 uur. Entree 20 euro.

SINGLEFEESTJE

9 november, Doornroosje

Na een al snel uitverkochte eerste Nijmeegse editie van het Singlefeestje, kon een tweede niet uitblijven. Kies uit duizenden cd-singles je favoriete muziek of eeuwige *guilty pleasure* en laat de DJ verder het werk doen! Vanaf 23.00 uur. Entree 13 euro.

LUISTEREN

TED VAN AANHOLT (22) IS MASTER-STUDENT FILOSOFIE, RECENSANT BIJ 3VOOR12 GELDERLAND EN CONCERT-FOTOGRAAF.

ADY SULEYMAN**Woensdag 10 oktober, Merleyn**

Lichte, opgewekte R&B met een vleugje reggae, waardoor de link met Jason Mraz al snel gelegd is. Dat betekent ook dat de Brits-Tanzaniaanse zanger waarschijnlijk snel de kleine zaaltjes ontstegen zal zijn. Een uitgelezen kans dus!
21.00 uur. Entree 13 euro.

MARTIN KOHLSTEDT**Zaterdag 13 oktober, LUX**

De muziek van deze Duitse neo-klassieke pianist bevindt zich ergens tussen de stijl van Nils Frahm, Joep Beving en Simeon ten Holt. Muziek om op weg te dromen, even alles te vergeten en een te worden met de klanken.
20.30 uur. Entree 16,50 euro.

LEZEN

JORDI LAMMERS (22) IS STUDENT NEDERLANDS EN VOORMALIG CAMPUSDICHTER VAN DE RADBOD UNIVERSITEIT.

BUITEN ZINNEN**6 oktober, bibliotheek De Mariënborg**

Literatuur heeft niet alleen met boeken te maken – dat is de gedachte van Buiten zinnen, de literaire avond die zich op jon-

geren richt. Op een avond met schrijvers als Aafke Romeijn en Thomas Heerma van Voss laten ze zien welke vertaalslag het boek kan maken naar het internet, andere talen en het podium. Literatuur kan meer zijn dan je denkt.

19:00 uur. Entree 10 euro.

ONBEDERF'LIJK VERS**17 oktober, diverse locaties**

Houd je van Nijmegen en van poëzie? Dan is Onbederf'lijk Vers het festival waar je naartoe wilt. Op zes verschillende locaties in de stad treedt een bekende dichter op met twee talenten. Dit geeft je de kans om de kroegen in Nijmegen te verkennen én van gedichten te genieten.

20:00 uur. Entree gratis.

ZIEN

AIMÉE VAN ZUTPHEN (20) IS PENNINGMEESTER VAN CULTUUR OP DE CAMPUS EN VOORZITTER VAN DE FILM-COMMISSIE. ZE STUDEERT GEOGRAFIE, PLANOLOGIE EN MILIEU.

KINDEREN VAN ALEPPO**Donderdag 31 oktober, Theaterzaal C**

In een persoonlijke monoloog vertelt Gouden Kalf-winnaar George Elias Tobal het verhaal van deze vreedzame vrijheidsstrijders en schijnt hij licht op de Syrische revolutie van binnenuit vol absurditeit en ongeloof, maar ook een gepaste hoeveelheid humor.

20.00 uur. Entree online 4,50 euro, aan de deur 5 euro.

ADVERTENTIE

Autoverhuur Nijmegen
 Autoverhuur Nijmegen
 Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen
 Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen
 Tel. 024-3817161

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR **VOX CAMPUS** KUNT U
STUREN NAAR:
VOXCAMPUS@VOX.RU.NL

ALGEMEEN**www.ru.nl/studentenkerk**

11 OKTOBER, 20.00 uur: Hoe somber mag je zijn? Hoe is tegen somberte aangekeken in het verleden en welke vragen roept dat op voor onze huidige kijk? Kom meedenken. Vooraf is er gratis soep. Locatie: Studentenkerk.

5 NOVEMBER, 19.00 uur: Herdenking overledenen Radboud Universiteit. Elk jaar worden de overledenen van de Radboud Universiteit herdacht. De Studentenkerk steekt een lichtje voor hen aan. Ook bezoekers kunnen dat doen. Locatie: Studentenkerk.

PERSONEELSVRENIING**www.ru.nl/pv**

3 OKTOBER, 13.00 uur: Lustrumfeest Radboud Senioren. Kom terugblikken op 35 jaar Radboud Senioren en geniet van een uitvoering van het Radboud Seniorenkoor, een optreden van Wim Daniëls, een sportief intermezzo en een dinerbuffet. Locatie: Hotel Erica, Berg en Dal.

6 OKTOBER, 13.00 uur: Lustrumfeest Personeelsvereniging. Geniet van een afwisselend programma met klassieke en moderne muziek en wordt meegenomen in de 50-jarige geschiedenis van PV Radboud. Locatie: Theaterzaal C.

Radboud Reflects**www.ru.nl/radboudreflects**

10 OKTOBER, 19.30 uur: Ongezond eten. Lezing door gezondheidswetenschapper Jaap Seidell. Hij stelt dat niet alleen de burgers, maar ook de overheid en de voedselindustrie hun verantwoordelijkheid moeten nemen om Nederland gezonder te maken.

Locatie: Collegezalencentrum.

16 OKTOBER, 19.30 uur: How to Change Climate Change? Lezingen door ecooloog en eredoctor Stephen W. Pacala en klimaatonderzoeker Heleen de Coninck. Hoe moet klimaatverandering aangepakt worden en wat is de rol van wetenschappers daarin?

Locatie: Theaterzaal C.

17 OKTOBER, 19.30 uur: From Bacteria to Bach; Extending Darwin's Vision. Lezing door Amerikaanse cognitiefilosof en eredoctor Daniel Dennett. Hij meent dat onze mind niet geheimzinniger is dan andere natuurlijke fenomenen.

Locatie: De Vereniging.

24 OKTOBER, 19.30 uur: Laat ons ook ongelukkig zijn. Lezing door psychiater Dirk de Wachter. Volgens hem moeten we af van onze obsessie met geluk. Locatie: Stadsschouwburg Nijmegen.

31 OKTOBER, 19.30 uur: Discrimineren. Hoe doe je dat? Filosofische werkplaats met theoloog Matthijs

CULTUUR OP DE CAMPUSwww.ru.nl/cultuuroopdecampus

2 OKTOBER, 20.00 uur: Indielectualiteit. Luister naar de muziek van de bands Moondaze, Towtruck en Cymbaline.

Locatie: Cultuurcafé.

11 OKTOBER, 19.30 uur: Filmvertoning van Call Me By Your Name. In het kader van internationale coming-out day nog één keer genieten van deze hooggeprezen film over twee jongens in een zomer in Italië.

Locatie: Theaterzaal C.

22 OKTOBER, 19.30 uur: Wat weet jij over Halloween? Vorm een team van maximaal vijf personen en strijd mee voor een leuke prijs.

Locatie: Cultuurcafé.

24 OKTOBER, 15.30 uur: InScience preview. Een voorproefje van het filmfestival dat dit jaar om kunstmatige intelligentie draait.

Locatie: Theaterzaal C.

Preview InScience festival over kunstmatige intelligentie

den Dulk. Bewust of onbewust maken we allemaal onderscheid tussen mensen. Soms kan dat heel nuttig zijn, maar wanneer wordt het een probleem? Discussieer mee. Locatie: Studio LUX.

14 NOVEMBER, 19.30 uur: Antieke filosofie en de goden. Lezing door filosoof Frederik Bakker en classicus Vincent Hunink. De klassieke oudheid is ondenkbaar zonder goden. Leer over de filosofische tradities uit die tijd en wat wij hier tegenwoordig van kunnen leren.

Locatie: Collegezalencentrum.

23 NOVEMBER, 19.30 uur: Triumph of Fear. The Geopolitics of TV Series. Lezing door de Franse politicoloog Dominique Moïsi. Wat zeggen tv-series als Game of Thrones, Homeland en House of Cards over de wereld van vandaag?

Locatie: Collegezalencentrum.

27 NOVEMBER, 19.30 uur: China en de nieuwe zijderoute. Lezingen door filosoof Haroon Sheikh en sinoloog Jue Wang. China komt dichterbij. Staan we aan de vooravond van de Chinese wereldorde? Sheikh en Wang geven hun visie op de wereld van morgen.

Locatie: Collegezalencentrum.

28 NOVEMBER, 20.00 uur: Mens of dier? Redetwist met theoloog Frank Bosman en filosoof Cees Leijenhorst. Zijn wens en dier wezenlijk verschillend? Cees Leijenhorst vindt van niet. Frank Bosman stelt van wel.

Locatie: Radboud Universiteit.

HET GEDICHT

LEV AVITAN
IS DIT COLLEGE-
JAAR CAMPUS-
DICHTER. IEDERE
MAAND SCHRIJFT HIJ
EEN GEDICHT
VOOR VOX.

financieringsmodel v.d. universiteit

ik moet de taal leren
want anders krijg ik geen kamer
ik moet studiepunten scoren
want anders kan ik niet slagen

ik moet studeren, anders
heeft mijn verblijf hier geen waarde
dus ik moet vragen kunnen stellen
maar honderdvijftig zijn er te veel
om aan te nemen, dus ik stress
voor het falen

ik moet kalmeren en rustig leren
maar dat is lastig in overvolle zalen
ik moet werken omdat ik naast collegegeld
ook nog een hostel heb te betalen

want de universiteit neemt maar aan
zonder te kijken naar plaatsn.

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres: Thomas van Aquinostraat 1,
Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen,
Tel: 024-3612112
redactie@vox.ru.nl

www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Leoni Andriessen, Annemarie Haverkamp
(hoofdredacteur), Ken Lambeets, Mathijs Noij,
Jozien Wijkhuijs, Martine Zuidweg (bladcoördinator)

Eindredactie: Lydia van Aert

Columnisten: Lucienne van der Geld

Aan dit nummer werkten mee: Ted van Aanholt,
Lev Avitan, Thijs van Beusekom, Pim ten Broeke,
Jordi Lammers, Lara Maassen, Marc van Oosten-

dorp, Robin Oosthout, Stan van Pelt, Marlieke van
Schalkwijk, Mickey Steijaert, Aimée van Zutphen

Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Marjolein
van Diejen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar

Illustraties: emdé, JeRoen Murré,

Roel Venderbosch,

Vormgeving en opmaak:
gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet

Tel: 023-5714745

zandvoort@bureauvanvliet.com

advertentie@vox.ru.nl

Druk: MediaCenter Rotterdam

